

MLADI U KAMPANJI 2020. - MONITORING IZVEŠTAJ

Izdavač:

Krovna organizacija mladih Srbije – KOMS

Za izdavača:

Samedin Rovčanin

Urednik:

Boban Stojanović, MA

Saradnici:

**Teodora Šćepanović, Natalija Kostić, Katarina Drakul, Marija
Mijović, Miljana Jovanović, Slavoljub Trišić, Natalija Paunović,
Teodora Deljanin**

ISBN:

Beograd, jun 2020.

Rad Krovne organizacije mladih Srbije podržava Nemačka i Ministarstvo za ekonomski razvoj i saradnju u okviru programa Deutsche Welle Akademie *Young Media – Media for and with young people*. Stavovi izraženi u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost autora i njegovih saradnika i ne predstavljaju nužno zvaničan stav Ministarstva za ekonomski razvoj i saradnju i Deutsche Welle Akademie.

UVOD

Krovna organizacija mladih Srbije u saradnji sa DW Akademie i Beogradskom otvorenom školom uz podršku Švedske, uz pomoć mladih istraživača i istraživačica radila je monitoring izborne kampanje u pogledu obraćanja mladima, temama koje politički subjekti otvaraju u vezu sa mladima, problema koje adresiraju. Praćeno je koji akteri komuniciraju ka mladima i o mladima, da li predlažu konkretne politike, konkretne mere, da li komuniciraju obećanja ka mladima. Pred vama je finalni izveštaj sa svim podacima iz dvodelne izborne kampanje.

Krovna organizacija mladih Srbije (KOMS) je savez udruženja mladih i za mlade, osnovan 12.marta 2011. godine. Trenutno je u članstvu KOMS-a 108 organizacija članica (udruženja mladih i za mlade). KOMS predstavlja najviše nezavisno predstavničko telo mladih u Srbiji, čija je misija da razvija omladinsku politiku u Srbiji, zastupajući interese mladih, razvijajući partnerski odnos sa državom, međusektorsku i međunarodnu saradnju, kao i podstičući aktivno učešće mladih i organizacijski razvoj svojih članica. Svoju misiju KOMS sprovodi putem: zagovaranja za razvoj mehanizama za učešće mladih u procesima donošenja odluka i kreiranja predloga praktičnih politika u oblastima od značaja za mlade; podsticanja, podrške i promocije participacije mladih, omladinskog organizovanja i umrežavanja i jačanja kapaciteta i organizacione održivosti udruženja mladih i za mlade. KOMS je punopravna članica Evropskog foruma mladih.

METODOLOGIJA MONITORINGA

1. Izvori podataka

Tokom izborne kampanje, istraživači su prikupljali podatke o komuniciranju teme mladih iz različitih izvora:

- A) Online izdanja dnevnih novina
- B) Važnih informativnih portala
- C) Internet stranice televizija
- D) Zvanični sajtovi političkih partija i izbornih učesnika
- E) Društvenih mreža

Online izdanja dnevnih novina i agencijske vesti	Blic Kurir Večernje novosti Politika Informer Alo Danas Dnevnik Beta Tanjug Fonet
Informativni portali	B92 Južne vesti Dojče vele Radio slobodna Evropa 021 Insajder
Internet stranice televizija	Al Jazeera N1 RTV RTS

	Pink Prva TV
Zvanični sajtovi političkih partija i izbornih učesnika	Zvanični sajtovi političkih partija Sajtovi izbornih listi (ako se kreiraju za potrebe izborne kampanje)
Društvene mreže	Zvanični profili partija i/ili izbornih listi. Profili najaktivnijih partijskih funkcionera (Facebook, Twitter i Instagram)

2. Koga smo pratili?

Istraživači su pratili izborne liste koje se kandiduju i sve partije unutar izborne liste. U okviru lista, pratili smo ko šalje poruke, od pojedinačnih aktera preko partijskih aktera, ali zbog zaključivanja na osnovu celokupne kampanje pratili smo izbornu listu kao ključni element analize. Osim kandidovanih izbornih lista, pratili smo kampanju bojkota i da li političari koji promovišu bojkot govore o mladima. Istraživači su pratili sve izborne liste od formalnog trenutka kandidature, odnosno od momenta proglašenja izborne liste od strane Republičke izborne komisije. Istraživači su pratili kako izborne liste partija i grupa građana, tako i sve aktere unutar listi koje su se kandidovale na izbore kao koalicije partija.

3. Šta smo pratili?

Pratili smo direktna partijska obraćanja, stavove, obećanja, poruke političara/kandidata. Evidentirali smo kako političari i izborni akteri komuniciraju o mladima.

4. Nedeljni izveštaji i presek izveštaj

Istraživački tim je objavljivao izveštaje na nedeljnom nivou, kao i presek izveštaj neposredno pred izbornu tišinu.¹

5. Kako smo analizirali materijale?

U toku kampanje pažnju su usmerili na nekoliko dimenzija – dimenzija okvira ili teme o kojoj akteri govore, dimenziju problema kao prikaz šta politički subjekti percipiraju kao probleme mladih, dimenziju aktera – ko je komunicirao ka mladima, putem kojih kanala i kojim mladima se obraćao. Dimenzija politika je trebalo da nam pokaže da li su politički subjekti predložili konkretne politike i mere za mlade, da li su poruke na nivou obećanja i šta su ta obećanja za mlade. Istraživali smo i broj mladih na listama i njihove pozicije na listama.

¹ Nedeljni i presek izveštaji su dostupni na linku: <https://koms.rs/monitoring-izbora-2020/>

SAŽETAK MONITORINGA

Na 21 izbornoj listi, ukupno je 580 mladih od 3419 kandidata što predstavlja 16,96% od ukupnog broja kandidata za narodne poslanike. Prema starosnoj strukturi, najviše kandidata za narodne poslanike pripada grupi od 40 do 49 godina starosti (24,4%), zatim od 30-39 (22,9%) i 50-59 (21,6%).

Ukupno su se izborne liste i kampanja bojkota obratili ka mladima ili o mladima u toku kampanje 137 puta (od toga najviše: Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ - 54 puta; Ivica Dačić - „Socijalistička partija Srbije (SPS) – Jedinstvena Srbija (JS) – Dragan Marković Palma“ - 25 puta; Kampanja bojkota - 23 puta i METLA 2020 - 12 puta. Sve ostale liste su imale jednocifren broj obraćanja ka mladima i o mladima.

Ukupan broj izbornih listi koje su se obraćale mladima je 10 od 21 izborne liste, uz kampanju bojkota.

Okviri (teme) koje su akteri komunicirali ka i o mladima: Demografija – odlazak mladih (6 listi); Ekonomija (5 listi); Obrazovanje (5 listi), Zdravstvo (4 liste); Zapošljavanje (3 liste); Politička participacija mladih (3 liste); Bezbednost (3 liste); Sport (2 liste); Stanovanje (2 liste); Mladi sa Kosova i Metohije (2 liste); Stanovanje mladih u ruralnim područjima (1 lista); Osamostaljivanje mladih (1 lista); Poljoprivreda (1 lista); Pokrajinska omladinska politika (1 lista); Kultura (1 lista)

Ukupan broj različitih aktera koji su se obraćali mladima ili o mladima u toku izborne kampanje je 79.

Ukupan broj politika/mera koje su politički subjekti uputili mladima tokom izborne kampanje je 15, a najviše: Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ - 3 mere; Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka - 3 mere; Kampanja bojkota - 3 mere.

Ukupan broj obećanja koje su politički subjekti uputili mladima je 37 obećanja, a najviše - Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ - 9 obećanja; Kampanja bojkota - 6 obećanja i Ivica Dačić - „Socijalistička partija Srbije (SPS) – Jedinствена Srbija (JS) – Dragan Marković Palma“ - 5 obećanja.

Ukupan broj izabranih mladih narodnih poslanika je 28 (što čini 11,2% novog saziva Narodne skupštine), a mlade predstavnike u parlamentu imaće izborne liste: Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ – 25 mladih narodnih poslanika, Ivica Dačić - „Socijalistička partija Srbije (SPS) – Jedinствена Srbija (JS) – Dragan Marković Palma“ – 2 mladih narodnih poslanika i Savez Vojvođanskih Mađara – Ištvan Pastor – 1 mladog narodnog poslanika.

Teodora Deljanin i Natalija Paunović²

1. ALEKSANDAR VUČIĆ – „ZA NAŠU DECU”

Sažetak: Od starta kampanje pa sve do predizborne tišine, izborna lista Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ imala je najviše obraćanja mladima. Svoju pažnju najviše su posvećivali odlasku mladih iz zemlje, kao i poboljšanju života mladih ljudi.

1. Uvod

Srpska napredna stranka jedna je od vladajućih političkih stranaka u Srbiji, čiji je trenutni predsednik Aleksandar Vučić. Upisana je u registar političkih stranaka u Republici Srbiji 2008. godine.

Nakon što su izbori raspisani 04. marta 2020. godine, Srpska napredna stranka predala je 05. marta, dan kasnije, izbornu listu za republičke izbore „Aleksandar Vučić – Za našu decu“, u koaliciji sa Socijaldemokratskom partijom Srbije, Pokretom socijalista, Partijom ujedinjenih penzionera Srbije, Pokretom snage Srbije - BK, Srpskom narodnom partijom i Srpskim pokretom obnove.

Tokom trajanja kampanje, pored online izdanja dnevnih novina, zvaničnih sajtova političke partije i izbornih učesnika, internet stranica televizija i informativnih portala, na društvenim mrežama ispraćene su i objave Aleksandra Vučića i Ane Brnabić vezane za izbore i kampanju. Kada je reč o medijima, imali su pretežno slične, tačnije iste vesti koje su se u veoma maloj meri odnosile na mlade.

2. Mladi na izornoj listi

Na listi Sprske napredne stranke nalazi se ukupno 46 mladih od 250, te je njihova zastupljenost na ovoj izornoj listi iznosila 18,4%, tačnije

² Kontakt: paunovicnatalija47@gmail.com i teodora.deljanin1998@gmail.com

10,4% u prvoj polovini liste i 26,4% u drugoj polovini (većina mladih kandidata nalazi u poslednjih 50 kandidata na listi).

Od 1 do 10 mesta / 3 kandidata

11-20 / 4

21-50 / 2

51-125 / 4

126-150 / 2

151-200 / 15

201-250 / 16

U prvoj polovini liste:

13 od 125 – 10,4%

U drugoj polovini liste:

33 od 125 – 26,4%

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Ukupan broj obraćanja predstavnika liste ka mladima i o mladima iznosi 54, a pre prekidanja izbornih radnji zbog COVID-19 pandemije, broj obraćanja u te prve dve nedelje izborne kampanje bio je 21. Mladi su se tako našli kao tema 20 različitih aktera ispred ove izborne liste, najviše kao tema samog Predsednika Republike Srbije i predsednika Srpske napredne stranke – Aleksandra Vučića. Pored njega, ispred izborne liste poruke ka mladima i o mladima prenosili su najviše premijerka Republike Srbije Ana Brnabić, predsednica Narodne skupštine Maja Gojković, potpredsednik SNS-a Miloš Vučević, potpredsednica Vlade RS i ministarka građevinarstva, infrastrukture i saobraćaja Zorana Mihajlović, potpredsednik Vlade RS i Ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović, predsednik SNP Nenad Popović, Branislav Nedimović prvi kandidat na izornoj listi, ministar finansija Siniša Mali, Bogdan Laban kandidat sa liste za lokalne izbore, član predsedništva Srpske napredne stranke Vladimir Orlić, predsednik Pokreta snaga Srbije Bogoljub Karić,

ministar odbrane Aleksandar Vulin, poverenik Srpske napredne stranke za Niš Zvezdan Milovanović, član Glavnog odbora Srpske napredne stranke Damir Handanović, mladi kandidati sa izborne liste: Miloš Terzić, Đorđe Todorović, Marijana Krajnović, Stefan Tobidžić i Ivana Popović. Mladi kandidati sa liste su uglavnom komunicirali ka mladima i o mladima putem društvenih mreža (Twitter i Instagram).

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Okvir demografije i ekonomije – odlazak mladih iz zemlje i podizanje životnog standarda

Izborna lista je tokom same kampanje fokus stavila na demografski okvir. Ni u jednom trenutku nisu spominjali demografiju u negativnom kontekstu. Sama kampanja bila je fokusirana tako da „zadrži mlade da odlaze iz zemlje“³ i kako će njihova politika, nakon izbora biti usmerena na to, jer kako su navodili prethodne partije, čiji su mandati istekli dolaskom SNS-a, su krivi za to što mladi odlaze iz zemlje.⁴ U velikoj meri nisu konkretizovali probleme već su kroz pozitivan kontekst naglašavali kako će uz njihove mere i plan „Srbija 2025“⁵ uspeti da zadrže mlade koji odlaze iz zemlje. S obzirom da se kampanja nastavila nakon vanredne situacije obećali su kako će zapošljavati i mlade medicinske radnike,⁶ kao

³ Tanjug, SNS predala listu za parlamentarne izbore, kampanju počinje iz Vranja, 5.6., link:<http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=540540> (pristupljeno: 25.6.)

⁴ Blic, Vučević: SNS će voditi pozitivnu kampanju usmerenu ka postignutim rezultatima, 6.3., link: <https://www.blic.rs/vesti/politika/vucevic-sns-ce-voditi-pozitivnu-kampanju-usmerenu-ka-postignutim-rezultatima/z2cje9q> (pristupljeno: 25.6.)

⁵ Tanjug, SNS predala listu za parlamentarne izbore, kampanju počinje iz Vranja, 5.6., link: <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=540540> (pristupljeno: 25.6.)

⁶ Sajt, ВУЧИЋ: У ОБНОВУ ЗДРАВСТВЕНОГ ЦЕНТРА У ПРОКУПЉУ УЛАЖЕ СЕ 27 МИЛИОНА ЕВРА, 20.5, link: <https://www.sns.org.rs/novosti/vesti/vucic-u-obnovu-zdravstvenog-centra-u-prokuplju-ulaze-se-27-miliona-evra> (pristupljeno: 25.6.)

i mlade IT stručnjake⁷ i da će se potruditi da modernizuju Srbiju kako bi svi mladi ostali u njoj.⁸ Takođe, kroz demografski okvir, u cilju održavanja mladih, kao i mogućnost povećanja nataliteta, navodili su i povećanje plata na 900 evra,⁹ ulaganje 600 miliona evra za investiranje u obrazovanje mladih i digitalizaciju,¹⁰ ulaganje 700 miliona evra u investiranje izgradnje stanova za mlade bračne parove i povećanje nataliteta,¹¹ ulaganje 14 milijardi evra u infrastrukturu, stanove za mlade, kanalizaciju i sve ono što je potrebno da se podigne kvalitet života u Srbiji,¹² kao i ulaganje finansijskih sredstava u poboljšanje biomedicinske oplodnje.¹³ Gotovo uvek, zajedno sa demografskim okvirom, lista je pominjala i ekonomski okvir, koji sadrži potpuno iste mere i obećanja, a proistekao je iz potrebe da mladi ostanu u Srbiji. Mera koju su naglašavali isključivo kao ekonomski okvir je podsticaj da se zaposle mladi ljudi, uz olakšicu da će država imati obavezu da preuzima trošak od 70% poreza i doprinosa na zarade mladih koje firme zaposle do kraja 2022. godine.¹⁴ Takođe, za one koji traže prvi posao država će obezbediti

⁷ Danas, SNP i SNS zajednonaparlamentarnim izborima, 5.3., link:

<https://www.danas.rs/politika/izbori-2020/snp-i-sns-zajedno-na-parlamentarnim-izborima/> (pristupljeno: 25.6.)

⁸ Danas, SNP i SNS zajednonaparlamentarnim izborima, 05.3., link:

<https://www.danas.rs/politika/izbori-2020/snp-i-sns-zajedno-na-parlamentarnim-izborima/> (pristupljeno: 25.6.)

⁹ Tanjug, SNS predala listu za parlamentarne izbore, kampanju počinje iz Vranja, 05. 06., link: <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=540540> (pristupljeno: 25.6.)

¹⁰ Spot, 11.3., link: <https://www.youtube.com/watch?v=oZ6FMsS1QmQ> (pristupljeno: 25.6.)

¹¹ Spot, 11.3., link: <https://www.youtube.com/watch?v=oZ6FMsS1QmQ> (pristupljeno: 25. 06.)

¹² B92, Stižu nove mere za podsticanje zapošljavanja onih koji su ostali bez posla, 25. 05. link: https://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2020&mm=05&dd=25&nav_id=1687568 (pristupljeno: 25. 06.)

¹³ Instagram, SNS Srbija, 6.6., link: <https://www.instagram.com/p/CBEDI25nKSZ/> (pristupljeno: 25. 06.)

¹⁴ Novosti, Brnabić u Kragujevcu: Zapošljavajte mlade, država će pomoći, imamo najbolje mere za investicije u inovacije, 13.6., link: <https://www.novosti.rs/vesti/naslovna/politika/aktuelno.289.html:870178-Brnabic-u->

učeeće od 20.000 dinara za srednjoškorce i 24.000 dinara za one koji su završili fakultet (iako je predstavljeno kao mera Vlade RS sa jedne strane, ovo je rečeno u kontekstu izborne kampanje i promocije ove liste).¹⁵

4.2. Okvir političke participacije

U vezi sa političkom participacijom, izborna lista Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ više se bazirala na predstavljanju svojih kandidata sa liste, nego ka politici prema mladima, koju bi sprovodili ti isti mladi ljudi. Kampanja je bila usmerena na prezentovanje nekoliko kandidata među kojima su Ivana Popović, Marijana Krajnović, Miloš Terzić, Đorđe Todorović i Stefan Tobidžić.¹⁶ Dakle, uviđamo da je veoma mali broj mladih kandidata komunicirao sa mladima u Srbiji. Mere koje su oni iznosili su se takođe odnosile na plan „Srbija 2025“.¹⁷ Članovi nisu iznosili ni detaljnije, a ni drugačije mere. Obećanja koja su navodili je da će SNS uložiti 14 milijardi evra za mlade, 600 miliona evra za investiranje u obrazovanje mladih i digitalizaciju, a 700 miliona evra u investiranje za izgradnju stanova koji bi bili namenjeni mladim bračnim parovima i povećanju nataliteta, cilj je da plata 2025. bude 900 evra. Takođe su

Kragujevcu-Zaposljavajte-mlade-drzava-ce-pomoci-imamo-najbolje-mere-za-investicije-u-inovacije (pristupljeno: 25. 06.)

¹⁵ Blic, Mali: Imamo plan za dalje podizanje kvaliteta života ljudi, 13.6., link: <https://www.blic.rs/vesti/politika/mali-imamo-plan-za-dalje-podizanje-kvaliteta-zivota-ljudi/fxtqy8b> (pristupljeno: 25.6.)

¹⁶ Informer, ONI SU BUDUĆNOST SNS! Informer u poseti Akademiji mladih lidera Srpske napredne stranke, 9.3., link: <https://informer.rs/vesti/politika/498835/oni-buducnost-sns-informer-poseti-akademiji-mladih-lidera-srpske-napredne-stranke-video> (pristupljeno: 25.6.);

Pink, STEFAN PRAVO SA KEMBRIDŽA U SRBIJU: Svoju budućnost vidim ovde, zbog toga svoje poverenje 21. juna ukazujem Srpskoj naprednoj stranci!, 29.5., link: <https://www.pink.rs/politika/211373/stefan-pravo-sa-kembridza-u-srbiju-svoju-buducnost-vidim-ovde-zbog-toga-svoje-poverenje-21-juna-ukazujem-srpskoj-naprednoj-stranci-video> (pristupljeno: 25.6.);

Tanjug, SNS predala listu za parlamentarne izbore, kampanju počinje iz Vranja, 5.3., link: <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=540540> (pristupljeno: 25.6.)

¹⁷ Spot, 11.3., link: <https://www.youtube.com/watch?v=oZ6FMSS1QmQ> (pristupljeno: 25.6.)

navodili kako će se boriti da Srbija bude zemlja gde mladi planiraju svoju budućnost, mnogo mladih lica i nova mlada energija na SNS listi, mladi i obrazovani ljudi.¹⁸

4.3. Okvir bezbednosti

Tokom kampanje okvir bezbednosti je pomenut samo u dva slučaja. Prvi je u vidu saradnje sa mladim polaznicima Visokih studija bezbednosti i odbrane ka stvaranju dobrog sistema bezbednosti,¹⁹ a druga je usvajanje strategije za borbu protiv nasilja nad decom za period 2020-2023, kao jedna od mera koju je Vlada RS donela u periodu izborne kampanje.²⁰

5. Zaključak

Celokupna kampanja izborne liste Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ nije previše obratila pažnju na mlade ljude u Srbiji. Teme koje su bile dominantne u toku same kampanje su odlazak mladih i poboljšanje životnog standarda kao i promocija mladih lidera Srpske napredne stranke. Od aktera, sa mladima najviše je komunicirao predsednik Srbije Aleksandar Vučić, dok je ostavljen prostor i za mlade kandidate sa liste: Ivana Popović, Marijana Krajnović, Miloš Terzić, Đorđe Todorović i Stefan Tobidžić, od svih 46 kandidata koji se nalaze na listi. Sam naziv izborne liste nas može zavarati, kao i kvantitet obraćanja partije, jer sumirano možemo videti iznete tri mere - Učešće države u platama od 20.000,00 rsd za srednjoškolce i 24.000,00 rsd za one koji su završili fakultet, odnosno 70% poreza i doprinosa, strategija za borbu protiv nasilja nad decom za period 2020-2023 i plan „Srbija 2025“ koji je najviše

¹⁸ Spot, 11.3., link: <https://www.youtube.com/watch?v=oZ6FMsS1QmQ> (pristupljeno: 25.6.)

¹⁹ Tanjug, Stefanović sa studentima bezbednosti o saradnji, 9.6., link: <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=565459> (pristupljeno: 25.6)

²⁰ Sajt partije, ГОЈКОВИЋ: ЗАШТИТА ДЕЦЕ ЈЕДАН ОД ПРИОРИТЕТА НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИТИКЕ, 4.6., link: <https://glavna-internet-prezentacija.sns.org.rs/novosti/vesti/gojkovic-zastita-dece-jedan-od-prioriteta-nacionalne-politike> (pristupljeno: 25.6)

bio promovisan i u gotovo svim obraćanjima se koristio kao konkretan plan partije. Pored toga imamo 9 obećanja - povećanje plata od 900 evra, ulaganje 600 miliona evra za investiranje u obrazovanje mladih i digitalizaciju, ulaganje 700 miliona evra u izgradnju stanova za mlade bračne parove i povećanje nataliteta, ulaganje 14 milijardi evra u infrastrukturu, stanove za mlade, kanalizaciju, ali i u sve što je neophodno da se podigne kvalitet života u Srbiji, ulaganje u poboljšanje biomedicinske oplodnje, uključivanje mladih ljudi u rad Vlade Republike Srbije, veća ulaganja u zdravstvo, obrazovanje i investicije. Dakle, pored prividno obimnog kvantiteta, izostavljen je kvalitet i direktnost obraćanja ka mladima. Kada pogledamo medije, koji dnevno prikažu preko 50 obraćanja političara na dan, i od tih pedeset na dnevnom nivou su prosečno prikazivali po najviše 3 vesti koji se tiču mladih, što je zaista poražavajuća činjenica i veoma neodgovorna politika prema mladima. Uzimajući u obzir celokupnu kampanju i obraćanje, za mlade postoje samo 3 mere i 9 rešenja, naziv liste predstavlja samo reklamu za samu partiju, jer je politika prema mladima ostala u senci borbe protiv virusa, kao i drugih afera ili vređanja među političkim akterima kojima smo svedočili tokom kampanje, što nas dovodi do zaključka da se politika prema mladima prikazivala u nekoj meri, ali bez konkretnih rešenja.

Izborna lista Aleksandar Vučić – Za našu decu je osvojila 189 mandata, a ukupno 25 mladih kandidata su postali narodni poslanici.

2. IVICA DAČIĆ - „SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRBIJE (SPS) – JEDINSTVENA SRBIJA (JS) – DRAGAN MARKOVIĆ PALMA“

Sažetak: Socijalistička partija Srbije je promovisala svoje mlade kandidate preko društvenih mreža, a dvoje mladih kandidata na izbornoj listi na pozicijama 3. i 4. su se značajno promovisali i putem medija. Dominantna tema obraćanja mladih kandidata jeste bila politička participacija mladih.

1. Uvod

Dugogodišnji koalicioni partneri na političkoj sceni, Ivica Dačić kao predsednik Socijalističke partije Srbije i Dragan Marković osnivač i predsednik Jedinstvene Srbije nastupili su kao i 2016. godine zajedno na parlamentarnim izborima koji su održani 21. juna. Njihova lista proglašena je druga po redu odmah iza liste vladajuće partije, sa kojom su činile koalicionu vladu u prethodnom sazivu. U fokusu monitoringa pored nosioca praćeni su i svi funkcioneri ove liste; Aleksandar Antić – ministar rudarstva i energetike, Novica Toncev – potpredsednik SPS-a, Zagradjanin Vladan – predsednik izvršnog odbora GO SPS, Branko Ružić – ministar državne uprave i lokalne samouprave, Uglješa Marković – predsednik omladine, kao i profil Socijalističke omladine.

2. Mladi na izbornoj listi

Mladi kandidati čine oko 10 procenata ove liste, tačnije 24 kandidata ušlo je u trku za poslaničko mesto u parlamentu. U prvoj polovini liste (u prvih 125 mesta) nalazi se 4% mladih, od kojih dvoje zauzimaju 3. i 4. mesto na listi, od 11 – 20 mesta nema mladih kandidata, od 21- 50 njih

²¹ Kontakt: natalija98n@gmail.com

dvoje, od 51 – 125 jedan mladi kandidat, dok u drugom delu liste nalaze se 19 mladih kandidata, odnosno 15 procenata.

Broj mladih na listi:

Ukupno 24 mladih od 250 (9,6%)

Od 1 do 10 mesta / 2 kandidata

11-20 / 0

21-50 / 2

51-125 / 1

126-150 / 1

151-200 / 6

201-250 / 12

U prvoj polovini liste:

5 od 125 – 4%

U drugoj polovini liste:

19 od 125 – 15,2%

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Predstavnici liste obraćali su se mladima u toku izborne kampanje ukupno 25 puta. Neophodno je nagovestiti da uglavnom obraćali mladi kandidati iz cele Srbije na društvenim mrežama, neretko govoreći samo o mladima unutar partije, mladim socijalistima i o njihovom odnosu sa starijim kolegama kao i načinu ophođenja partije prema njima, novim kandidatima bez iskustva. Lider Ivica Dačić, obratio se ukupno pet puta, uglavnom kroz intervju sa novinskim agencijama u prvom delu kampanje. Ostala obraćanja publikovali su mladi na svojoj Instagram stranici omladine Socijalističke partije Srbije. Mladi akteri: predsednik omladine Uglješa Marković, mlada kandidatkinja treća na izbornoj listi Dubravka Kralj, kandidatkinja za narodnu poslanicu Anja Bukumira, kandidat za poslanika Skupštine AP Vojvodine Boris Novaković,

kandidat za odbornika Skupštine GO Zemun Filip Bukilić, kandidat za odbornika Skupštine grada Kraljeva Damir Ugrenović, kandidatkinja za odbornicu Skupštine grada Valjeva Ana Spasić, kandidat za odbornika Skupštine GO Zvezdara Mihajlo Mazić, kandidatkinja za odbornicu Skupštine grada Požarevca Jovana Dinić, kandidat za odbornika Skupštine grada Zrenjanina Zoran Šemić, kandidatkinja za odbornicu Skupštine opštine Žitorađa Jelena Stanojević, za odbornika Skupštine grada Vranja Stefan Stanković, kandidat za odbornika Skupštine GO Stari Grad Todor Kuveljić, kandidatkinja za odbornicu grada Užica Jelena Sredić, kandidat za odbornika Skupštine opštine Raška Mihajlo Rosić, kandidat za odbornika Skupštine opštine Rakovica Dragan Radeč, kandidat za odbornika Skupštine Novog Sada, Nikola Urošević i kandidatkinja za odbornicu SO Žitorađa, Jelena Stanojević. Ovi mladi akteri, ukupno njih 18, obraćali su se i mladim ljudima koji žive u Srbiji, u nekoliko navrata. Ukupno je 19 aktera komuniciralo ka mladima i o mladima.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

Lista SPS-JS mladima se u kampanji obraćala kroz okvire političke participacije, obrazovanja, zaposlenja, stanovanja, zdravstva, osamostaljivanja mladih, demografije u vidu odlaska mladih iz zemlje i sporta. Dominirala je politička participacija mladih unutar partije.

4.1. Okvir političke participacije

Na samom početku kampanje, istakli su problem političke participacije mladih i rešili da mu pristupe sa pozitivne tačke, postavljajući mlade ljude na visoko rangirana mesta na listama, sa velikom šansom za ulazak u parlament.²² Usledili su intervjui sa mladim kandidatima koji su istakli zahvalnost stranci na ukazanoj prilici, kao i odgovornost koju svesno

²² Beta, Dačić: Očekujemo bolji rezultat nego na prethodnim izborima 6.3.2020. <https://beta.rs/vesti/politika-vesti-srbija/124072-dacic-ocekujemo-bolji-rezultat-nego-na-prethodnim-izborima> (pristupljeno: 26.6.2020.)

snose. Promovisani su mladi kandidati kao najbolji studenti, vredni i spremni da stečenim znanjem zauzmu visoke državne funkcije.²³ Istakli su, uz obećanje, da će borbom za širenje socijalističkih vrednosti dovesti do poboljšanja položaja mladih. Problem mladih, istakli su u prvi plan mladi kandidati, koji su predstavljajući sebe, obećali da će ulaskom u parlament stati na stranu mladih, boreći se za njihov bolji položaj u društvu.²⁴ U drugom delu kampanje obraćali su se mladi kandidati iz cele Srbije, ukazujući na značaj političke participacije mladih i govoreći isključivo o participaciji mladih unutar svoje liste. Nije bilo nikakvih konkretnih rešenja, politika i mera, već samo obećanja poput učešća mladih u procesima donošenja odluka i u vođenju politike u zemlji, kao i postavljanja mladih kandidata na važne državne funkcije.

4.2. Zapošljavanje

Pažnju posvećuju i zapošljavanju, kao ključnom problemu sa kojim se mladi susreću, ističući aktivnu politiku zapošljavanja za koju se socijalisti zalažu, ali ovom okviru pristupaju bez politika i mera, samo uz obećanje da će se zalagati za bolji položaj mladih pri njihovom zapošljavanju.²⁵

4.3. Sport

²³ Blic, IME KOJE JE MNOGE IZNENADILO, ODMAH IZA DAČICA I PALME Dubravka Kralj, treća na listi SPS "Potrebni su nam nov način razmišljanja, entuzijazam, nove ambicije i hrabrost", 25.5.2020. <https://www.blic.rs/vesti/politika/ime-koje-je-mnoge-iznenadilo-odmah-iza-dacica-i-palme-dubravka-kralj-treca-na-listi/b6ey976?fbclid=IwAR1vo74jXM2FHuuJ395XQrLqofim2pKjSRSZcAdU-OeVCZcg94SXOJpq0LPWE> (pristupljeno:26.6.2020.)

²⁴ Danas, Dubravka Kralj: ne očekujem mesto u izvršnoj vlasti, 29.5.2020. <https://www.danas.rs/politika/izbori-2020/dubravka-kralj-ne-ocekujem-mesto-u-izvrskoj-vlasti/> (pristupljeno:26.6.2020.)

²⁵ Instagram, Omladina SPS, 23.5.2020. <https://www.instagram.com/p/CAia2NU-JUbi/?fbclid=IwAR1vmunqfQJ0X6wXtbZtnLlfG4kbRM2-StrXB-Xf15H4Rac4EjCRI739UHW> (pristupljeno:26.6.2020.)

Kroz temu sporta, naglašavaju da je zdrav i siguran život ono što socijalistička partija želi da obezbedi mladim ljudima. Način i mere kojima bi to obezbedili nisu predstavili u svojoj kampanji.²⁶

4.4. Obrazovanje

Okrviru obrazovanja pristupali su pozitivno i indirektno, ističući njegov značaj odnosno potrebu da obrazovanje bude besplatno kao i neophodne bolje uslove obrazovanja uz obećanje da će se zalagati za bolji položaj mladih i njihovo adekvatno obrazovanje.²⁷

4.5. Zdravstvo

Jako oskudno pristupanje okviru zdravstva, samo uz obećanje da će mladima obezbediti zdrav i siguran život, jer je to pravi i jedini put kojim mladi treba da idu.²⁸

4.6. Stanovanje

Lista SPS-JS istakla je da su mladi budućnost i obećala da će se zalagati da mladim ljudima obezbede siguran krov nad glavom. Ni u ovom okviru nisu ponudili mere i politike za sprovođenje datih obećanja.²⁹

4.7. Osamostaljivanje mladih

²⁶ Instagram, Omladina SPS, 9.6.2020. <https://www.instagram.com/p/CBOP79iJBnq/> (pristupljeno:26.6.2020.)

²⁷ Twiter, SPS,17.5.2020. <https://twitter.com/socijalisti/status/1261970789626191872?s=19&fbclid=IwAR1wpLFOsvI9wrSKkZ9SEj7jazz-mmCSNwApP6EtTMEGkIPHOxCK7a4vftU> (pristupljeno:26.6.2020.)

²⁸ Instagram, Omladina SPS, 9.6.2020. <https://www.instagram.com/p/CBOP79iJBnq/> (pristupljeno:26.6.2020.)

²⁹ Twiter, SPS,17.5.2020. <https://twitter.com/socijalisti/status/1261970789626191872?s=19&fbclid=IwAR1wpLFOsvI9wrSKkZ9SEj7jazz-mmCSNwApP6EtTMEGkIPHOxCK7a4vftU> (pristupljeno:26.6.2020.)

Socijalističke vrednosti, ova lista predstavila je kao jedini način za poboljšanje položaja mladih pri osamostaljivanju i napredovanju dajući samo obećanje da će se za to boriti.³⁰

4.8. Demografija - odlazak mladih iz zemlje

Partija je pozvala sve birače da podrže socijalističke ideje kako bi njihova deca i unuci ostali da rade u svojoj zemlji, stvorili bolji vrednosti sistem i uslove za efikasniju i socijalno pravedniju državu bez konkretnih mera i obećanja.³¹

5. Zaključak

Lista SPS-JS izbornu kampanju počela je obraćanjem nosioca liste Ivice Dačića, koji je jasno stavio akcenat na mlade kandidate i njihove visoke pozicije na listi, iako je u prvoj polovini izborne liste samo petoro kandidata. Nakon njega, obraćali su se kandidati koji su visoko plasirani na listi, predstavljajući široj javnosti. U drugom delu kampanje predstavljali su se i ostali mladi kandidati na lokalnim listama preko društvenih mreža, tačnije preko Instagram profila omladine Socijalističke partije Srbije. U poslednjim danima kampanje, intezivno su se obraćali mladima. Osim prepoznavanja problema mladih, ova stranka nije ponudila konkretna rešenja, već su dominirala opšta obećanja. Najdominantniji okvir obraćanja bila je politička participacija mladih.

³⁰ Blic, IME KOJE JE MNOGE IZNENADILO, ODMAH IZA DAČIĆA I PALME Dubravka Kralj, treća na listi SPS "Potrebni su nam nov način razmišljanja, entuzijazam, nove ambicije i hrabrost", 25.5.2020. <https://www.blic.rs/vesti/politika/ime-koje-je-mnoge-iznenadilo-odmah-iza-dacica-i-palme-dubravka-kralj-treca-na-listi/b6ey976?fbclid=IwAR1vo74jXM2FHuu395XOrLqofm2pKjSRSZcAdU-OeVCZcg94SXOJpq0LPWE> (pristupljeno: 26.6.2020.)

³¹ Instagram, Omladina SPS, 31.5.2020. <https://www.instagram.com/p/CA23KV6pEt3/?fbclid=IwAR3B0R1WCCMeQUpcPRWMaKRmXtdrC3FwB2Pg90LooeVK6MBkJuNRuNVqWjg> (pristupljeno: 26.6.2020.)

Izborna lista koalicije Socijalistička partija Srbije i Jedinstevene Srbije je osvojila 32 mandata, a ukupno 2 mladih kandidata su postali narodni poslanici.

3. DR. VOJISLAV ŠEŠELJ – SRPSKA RADIKALNA STRANKA

Sažetak: U ovom izveštaju su prikazani rezultati praćenja izborne kampanje Srpske radikalne stranke, kao i istaknuti najbitniji delovi ovog istraživanja koji daju uvid u to koliko je ova partija uključila mlade u svoj rad i predstavljanje kampanje, kao i koliko, kako i u kom kontekstu su se Srpska radikalna stranka i njeni kandidati obraćali mladima i o mladima.

1. Uvod

Srpska radikalna stranka (SRS) je partija osnovana 23. februara 1991. godine ujedinjenjem Srpskog četničkog pokreta (na čijem je čelu je bio Vojislav Šešelj) i većeg broja mesnih odbora Narodne radikalne stranke (koje je predvodio Tomislav Nikolić). Kao glavni akter do prošlih izbora istican je Vojislav Šešelj po kome lista i nosi ime, ali u ovoj izbornoj kampanji u tom kontekstu došlo je do promene, ličnost koja se najviše istakla i koja je prenosila najviše poruka stranke u ovoj izbornoj kampanji bio je Aleksandar Šešelj zamenik predsednika Srpske radikalne stranke i mladi kandidat, akteri koji su takođe komunicirali poruke ka mladima su Marina Nedeljković odbornica u Skupštini grada Novog Sada i Đurađ Jakšić nosilac liste SRS na pokrajinskim izborima u AP Vojvodini. Pored ovih aktera SRS-a na društvenim mrežama su praćene takođe i aktivnosti Vjerice Radete – kandidata na izbornoj listi SRS-a kao i Miljana Damjanovića – potpredsenik SRS-a, ali bez zabeleženog komuniciranja poruka ka mladima od strane ova dva aktera.

2. Mladi na izbornoj listi

Broj mladih na listi:

Ukupno 28 mladih od 250 (11,2%)

³² Kontakt: scepavictea@hotmail.com

Od 1 do 10 mesta / 1 kandidat

11-20 / 0

21-50 / 3

51-125 / 6

126-150 / 4

151-200 / 10

201-250 / 4

U prvoj polovini liste:

10 od 125 - 8%

U drugoj polovini liste:

18 od 125 – 14,4%

Iz ovoga možemo da vidimo da je značajniji broj mladih u drugoj polovini liste, takođe da pored toga što se na prvoj polovini liste nalazi 10 mladih niko pored Aleksandra Šešelja nije prenosio bilo kakve poruke stranke, niti su ostali mladi kandidati bilo gde isticani.

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Ukupan broj obraćanja predstavnika liste ka mladima i o mladima je 5. Akteri koji su se obraćali mladima tj. prepoznavali njihove probleme su Aleksandar Šešelj zamenik predsednika Srpske radikalne stranke, Marina Nedeljković odbornica u Skupštini grada Novog Sada, Đurađ Jakšić nosilac liste SRS na pokrajinskim izborima u AP Vojvodini. Dok su mladi koji su prepoznati kao ciljna grupa bili mladi sa Kosova i Metohije, mladi u Vojvodini, mladi bračni parovima, mladi sa retkim bolestima i studenti.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Ekonomija i pokrajinska omladinska politika

Ovaj okvir je dominantan u odnosu na pokrajinske omladinske politike kroz prepoznavanje problema manjka novčanih sredstava u pokrajinskom sekretarijatu za sport i omladinu, kao obećanje usmereno ka mladima u Vojvodini, a to su veći budžetski izdaci za ovu pokrajinsku oblast. Ovaj problem se predstavlja iz negativnog ugla trenutnog manjka finansija i zanemarivanja autonomne pokrajine Vojvodine.³³

4.2. Stanovanje

U ovom okviru SRS prepoznaje kao problem skućavanje mladih bračnih parova, a kao rešenje nudi obećanje da će finansijski pomoći mladim bračnim parovima u Novom Sadu prilikom kupovine stambene jedinice, tj. kuće sa okućnicom. Ovde imamo još jedan primer negativne kampanje s obzirom da je ovaj problem predstavljen kao nemogućnost vladajuće Srpske napredne stranke da stvori održiv sistem na lokalnu u kojem će mladi moći da započnu svoj život.³⁴

4.3. Zdravstvo

Ovim okvirom SRS ističe problem lečenja dece (mladih), lečenje dece obolelih od retkih bolesti koje se trenutno vrši SMS porukama i prepoznaje kao još jedan od problema mladih. SRS nudi i prvu konkretnu politiku za rešenje ovog problema a to je osnivanje klinike za retke bolesti.³⁵

³³ Facebook, Srpska Radikalna Stranka, 29.5.

<https://www.facebook.com/srpskaradikalnastranka.srs/photos/a.343364929050738/2937963882924150/?type=3&theater> (pristupljeno: 29.5.)

³⁴ Beta, Novosađanima dosta obećanja o socijalno odgovornoj politici, 1.6.

<https://beta.rs/vesti/politika-vojvodina/128179-srs-novosadjanima-dosta-obecanja-o-socijalno-odgovornoj-politici> (pristupljeno: 1.6.)

³⁵ Informer, Da ne lečimo decu SMS porukama, 2.6.

<http://informer.rs/vesti/politika/523185/lecimo-decu-sms-porukama-seselj-srbija-osnuje-kliniku-retke-bolesti> (pristupljeno: 2.6.)

4.4. Obrazovanje

U ovom okviru SRS prepoznaje dva konkretna problema, prvi jeste funkcionisanje bolonjskog sistema koji je kako smatraju unazadio visoko obrazovanje, iz tog razloga ne samo da oni ovde kao konkretnu politiku predlažu ukidanje bolonjskog sistema već i potpuno ukidanje prijemnih ispita što prepoznaju kao rešenje drugog problema u okviru obrazovanja, nedovoljna pristupačnost visokog obrazovanja mladima koji nemaju dovoljno novca da ga finansiraju, kroz konkretnu politiku ukidanja prijemnih ispita smatraju da bi se ovaj problem rešio, jer bi svi oni koji redovno studiraju imali priliku za to bez obzira na novčana sredstva.³⁶

4.5. Mladi sa Kosova i Metohije

Ovaj okvir SRS definiše kroz problem predstavljenosti mladih sa Kosova i Metohije i u kampanji predstavljen je kroz reakciju na izborni spot Srpske napredne stranke u kojem su mladi sa Kosova i Metohije u potpunosti izostavljeni, iako je ovaj problem prepoznat od strane SRS-a, ne nudi se nikakvo konkretno rešenje ili obećanje.³⁷

5. Zaključak

Srpska radikalna stranka je prvenstveno u ovoj izornoj kampanji napravila jedinstvenu odluku u odnosu na njeno postojanje, ovo je bio prvi put da je ona izabrala da glavna ličnost kampanje bude neko ko nije Vojislav Šešelj. Od ove izborne kampanje nova ličnost koja se pojavljuje kao dominantna u njoj je Aleksandar Šešelj koji je ne samo nova ličnost kampanje već i mlada osoba. Ipak pored činjenice da je glavno lice kampanje bila mlada osoba, uvažavanje mladih kao aktera u politici je

³⁶ Sajt, Srpska Radikalna Stranka, 12.6. <https://www.srpskaradikalnastranka.org.rs/saopstenja/srpskom-obrazovanju-vraticemo-nacionalni-duh.html> (pristupljeno: 12.6.)

³⁷ Facebook, Srpska Radikalna Stranka, 31.5. [facebook.com/srpskaradikalnastranka.srs/photos/a.840220306031862/2943118799075325/?type=3&theater](https://www.facebook.com/srpskaradikalnastranka.srs/photos/a.840220306031862/2943118799075325/?type=3&theater) (pristupljeno: 31.5.)

ostalo skromno. Kampanja koju je SRS vodila u odnosu na mlade je bila jedna reaktivna kampanja, gde je cilj bio prvenstveno isticanje mana vladajuće stranke. Ono što takođe možemo da primetimo iz ovog istraživanja jeste da su jedini koji su prepoznali probleme mladih pored Aleksandra Šešelja, predstavnici SRS-a u Vojvodini i Novom Sadu Marina Nedeljković i Đurađ Jakšić i sa tim u vezi da su se oni i obraćali isključivo mladima na teritoriji Vojvodine. Jedini problemi u vezi kojih su mladi stavljeni na prvo mesto jesu problemi u okviru obrazovanja, gde zapravo i imamo dve konkretne politike ponuđene od Srpske radikalne stranke, a one su ukidanje bolonjskog sistema i ukidanje prijemnih ispita. Na kraju ono što nam najviše od svega daje do znanja da su mladi skoro u potpunosti zanemareni u ovoj kampanji jeste poražavajući broj pet, koji se odnosi na to koliko se puta Srpska radikalna stranka obratila mladima ili o mladima.

Ova izborna lista nije preskočila izborni prag i neće biti deo novog saziva Narodne skupštine.

4. Vajdasági Magyar Szövetség-Pásztor István – Savez Vojvodanskih Mađara – Ištvan Pastor

Broj mladih na listi:

Ukupno 34 mladih od 250 (13,6%)

Od 1 do 10 mesta / 1 kandidata

11-20 / 1

21-50 / 6

51-125 / 13

126-150 / 2

151-200 / 5

201-250 / 6

U prvoj polovini liste:

21 od 125 – 16,8%

U drugoj polovini liste:

13 od 125 – 10,4%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista je osvojila 9 mandata u Narodnoj skupštini, a jedna mlada osoba je novi narodni poslanik.

5. Aleksandar Šapić – Pobeda za Srbiju

Sažetak: Tokom kampanje, Aleksandar Šapić je ispred liste čiji je bio nosilac poslao jednu poruku upućenu mladima. On se dotakao pitanja bezbednosti mladih i dece na mestima kao što su igrališta, parkovi i školska dvorišta. On je, obraćajući se roditeljima, obećao stvaranje bezbednih zona za decu.

1. Uvod

Ova stranka nastala je 2018. fuzijom sa grupom građana okupljenom oko predsednika gradske opštine Novi Beograd Aleksandrom Šapićem. Stranka svoje delovanje temelji na infrastrukturi i ugledu koji ima Aleksandar Šapić, prvenstveno u Beogradu. Na političkom spektru nalaze se desno od centra.

2. Mladi na izbornoj listi

Na listi koalicije „Pobeda za Srbiju“ nalazi se 53 mladih od ukupno 250 kandidata, odnosno 20,2%. Ipak, kada se lista pogleda malo detaljnije, vidimo da je samo 20 mladih u prvoj polovini liste, tj. 16%.

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 1

21-50 / 6

51-125 / 13

126-150 / 8

151-200 / 13

201-250 / 12

³⁸Kontakt: slavoljubtristic99@gmail.com

U prvoj polovini liste:
20 od 125 – 16%

U drugoj polovini liste:
33 od 125 – 26,4%

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Tokom izborne poslata je samo jedna poruka, od strane nosioca liste Aleksandra Šapića. Šapić se posredno dotakao mladih kroz bavljenje pitanjem bezbednosti dece.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Okvir bezbednosti

Ova izborna lista se u toku kampanje samo jednom obratila mladima i to sa porukom usmerenom ka deci, odnosno pitanje koliko su deca/mladi ugroženi u školama, vrtićima, igralištima, parkovima i uopšte prostorima gde deca/mladi provode vreme. Tom prilikom je dato obećanje da će se škole, vrtići, igrališta i parkovi pretvoriti u bezbedne zone za decu (mlade)³⁹.

5. Zaključak

Predstavnici izborne liste, prvenstveno Aleksandar Šapić, nisu pridavali mladima gotovo nikakvu pažnju. Ta činjenica je pomalo i neočekivana s obzirom na to da upravo Šapić istupa i doživljava se kao novo i perspektivno lice srpske politike. Takođe, utisak je da su mladi mogli biti bolje zastupljeni na izbornoj listi.

³⁹ Tanjug, Šapić: Bezbednost dece prioritet, 8.6. <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=565074> (pristupljeno 8.6.)

Ova izborna lista je osvojila 12 mandata u novom sazivu Narodne skupštine, međutim nijedan od 12 narodnih poslanika nije mlada osoba.

6. ZA KRALJEVINU SRBIJU (Pokret obnove Kraljevine Srbije, Monarhistički front) - Žika Gojković

Sažetak: Izborna kampanja ove koalicije je bila veoma oskudna što se tiče pitanja mladih. Za period kampanje, svega jedna vest gde su mladi uključeni i to u poslednjoj nedelji izborne kampanje. Sama tema izborne kampanje je bila okrenuta ka težnjama obnove kraljevine, kritike trenutne vlasti po pitanju migranata, pitanja Kosova i drugih odluka i aktivnosti SNS-a sa kojom se ne slažu. Jedna konkretna mera upućena je mladima, a najaktivniji akter u kampanji je i predsednik Pokreta obnove Kraljevine Srbije – Žika Gojković.

1. Uvod

Koalicija „Za Kraljevinu Srbiju“ – čine Pokret obnove Kraljevine Srbije, Monarhistički front i Srpski pokret monarhista. Ukupan broj mladih na listi iznosi - 29 mladih od 250 kandidata (11,6%). Oni čine opoziciju i za svoju koaliciju kažu da predstavlja glas svih monarhista i da će ih ujediniti veru u obnovljenu crvenu Srbiju. Za vreme kampanje, pored medija, praćene su zvanične stranice i sajtove partija koalicije, kao i predstavnika liste, Žiku Gojkovića.

2. Mladi na izornoj listi

Broj mladih na listi:

Ukupno 29 mladih od 250 (11,6%)

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 0

21-50 / 5

51-125 / 4

⁴⁰Kontakt: dr.katarina@hotmail.com

126-150 / 3
151-200 / 3
201-250 / 13

U prvoj polovini liste: 9 od 125 – 7,2%
U drugoj polovini liste: 20 od 125 – 16%

Duplo veći broj mladih u drugoj polovini liste. Iako nije veliki procenat mladih na listi, zastupljenost tema vezanih za omladinu veoma mala, gotovo da ne postoji.

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

U izbornoj kampanji, bilo je svega jedno obraćanje mladima i to u poslednjoj nedelji. S obzirom da imamo samo jedno obraćanje od strane ove koalicije, glavni i jedini akter koji se obraćao mladima je Žika Gojković, predsednik Pokreta obnove Kraljevine Srbije i kandidat za poslanika.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Bezbednost – nadzor punoletne osobe nad mladima od 16 godina posle ponoći

Ova tema se samo jednom spominje. Definisana je kroz problem alkoholizma i upotrebe droge i potrebe da se mladi zaštite od istih. Pošto se radi o jednom obraćanju, konkretno ton ovog okvira je neutralno-pozitivan, u smislu da zaista postoji problem konzumacije droge i alkohola, ali pozitivan u tom smislu da oni, kao koalicija, nude rešenje ovog problema.

Mera za rešenje ovog problema jeste zabrana boravka mladima od 16 godina posle ponoći bez nadzora punoletne osobe. Uz ovu meru,

deci/mladima će se omogućiti da se besplatno bave sportom, posećuju kulturna dešavanja i razvijaju svoju kreativnost.⁴¹

5. Zaključak

Kao što vidimo iz navedenih podataka, mladi nisu bili zastupljeni u ovoj izbornoj kampanji koalicije „Za Kraljevinu Srbiju“. Imamo samo jedno obraćanje i konkretnu meru, koja, znajući stanje u društvu, i da se primeni, neće dati neke veće rezultate i teško da će se dosledno primenjivati i poštovati. Umesto ovakvih mera, treba se realno pozabaviti ovim problemom (konkretno, narkotici i alkoholizam), jer zabrana izlaska neće sprečiti osobu koja traga za ovim supstancama da prekine da ih upotrebljava. Iako pokret kaže da je pokretao inicijative koje se tiču mladih, konkretno u ovom izbornom periodu je bilo samo jedno obraćanje od strane lidera pokreta.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

⁴¹ POKS zvanična web-stranica, Mladima od 16 zabraniti izlaske posle ponoći bez pratnje punoletnih, 15.06., <http://poks.rs/2020/06/15/koalicija-za-kraljevinu-srbiju-poks-monarhisticki-front-srpski-pokret-monarhista-zika-gojkovic-62/> (pristupljeno: 21.06.)

7. UJEDINJENA DEMOKRATSKA SRBIJA

Sažetak: Od početka kampanje izborna lista „7. Ujedinjena demokratska Srbija“ imala je ukupno 3 obraćanja ka mladima. Poruke su smeštene u demografski, obrazovni i ekonomski okvir, naglašavajući potrebu za stvaranjem uslova za ostanak mladih i razvoj preduzimljive omladine.

1. Uvod

Koaliciju čine Vojvođanski front, Srbija 21, Liga socijaldemokrata Vojvodine, Stranka moderne Srbije, Građanski demokratski forum, DSHV, Demokratski blok, Zajedno za Vojvodinu, Unija Rumuna Srbije, Vojvođanska partija, Crnogorska partija. Ovoj koaliciji pridružila se poslanica Demokratske stranke, Gordana Čomić. Ujedinjenu demokratsku Srbiju uglavnom čine nekadašnji članovi i funkcioneri prodemokratskih stranaka u Srbiji. Poruke su praćene putem onlajn izdanja dnevnih listova, internet portalima i na društvenim mrežama, prvenstveno kandidata na izornoj listi: Bojan Đurić, Marko Đurišić, Tatjana Macura, Aleksandar Olenik i Gordana Čomić.

2. Mladi na izornoj listi

Na listi koalicije „Ujedinjena demokratska Srbija“ nalazi se 24 mladih od ukupno 238 kandidata (10,08%). U prvoj polovini liste nalazi se 11 mladih kandidata.

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 0

21-50 / 3

⁴²Kontakt: marija.mijovic@gmail.com

51-125 / 8
126-150 / 7
151-200 / 5
201-238 / 1

U prvoj polovini liste:
11 od 119 – 9,2%

U drugoj polovini liste:
13 od 119 – 10,9%

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Ukupan broj obraćanja predstavnika liste ka mladima i o mladima je 3. Dva obraćanja ka mladima je imao Bojan Đurić, kandidat na listi i osnivač udruženja „Srbija 21”. Jedno obraćanje je imao Vladimir Đurić, kandidat na listi i generalni sekretar Stranke moderna Srbija. Niko od mladih sa liste nije poslao nikakvu poruku tokom kampanje.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Demografija – odlazak mladih iz zemlje

Akteri su naglašavali nedostatak uslova za ostanak mladih u zemlji i slabe mogućnosti za njihov razvoj i dalji napredak. Istakli su nedostatak programa koji omogućavaju povratak talentovanih mladih i nedovoljno ulaganje u zapošljavanje mladih kao i odsustvo politika koje bi ostanak učinile primamljivim. Dato je obećanje da će prioritet politike za UDS biti ostanak mladih u zemlji.⁴³

⁴³ Beta, Đurić: Stvorićemo zemlju iz kojih mladi neće odlaziti, 27.5.

<http://rs.n1info.com/Izbori-2020/a603730/Djuric-Stvoricemo-zemlju-iz-koje-mladi-nece-odlaziti.html> (pristupljeno 29.5.)

4.2. Obrazovanje

Akteri su kao glavni problem naglasili loš obrazovni sistem, nedovoljno informacija u vezi sa završetkom godine kako za studente, tako i za školare i neadekvatne smernice za dalji nastavak uz obećanje o postavljanju prioriteta za listu koji se tiču obrazovanja, razvoja dece i sudbine porodica.⁴⁴ Dato je obećanje da će podsticati i finansirati školovanje mladih na najskupljim evropskim univerzitetima i da će kreirati prateće programe zapošljavanja i podrške preduzetništvu i investiranju povratnika sa tako stečenim diplomama. Kao konkretnu politiku ponudili su sporazume sa državama koje su glavna destinacija mladih i obrazovanih.⁴⁵

4.3. Ekonomija

Akteri su kao glavni razlog odlaska mladih istakli lošu ekonomsku situaciju. Uz to, ističu neadekvatan tretman mladih u dijaspori.⁴⁶

5. Zaključak

Ova izborna lista je uputila tri poruke ka mladima, prevashodno koristeći demografski okvir i ukazujući na probleme odlaska mladih iz zemlje. Poruke su komunicirali dva kandidata za narodne poslanike, koji ne pripadaju grupi mladih. Predložena je jedna konkretna mera i nekoliko nedovoljno oštrih obećanja o tome da se prioritet politika mora staviti na mlade i da se moraju podsticati mladi na školovanje, ali i na povratak u Srbiji i njihovo lakše zapošljavanje. Opšti utisak je da mladima nisu poklanjali previše pažnje tokom kampanje.

⁴⁴ Beta, Đurić: Za UDS obrazovanje je prioritet, 19.5. <http://rs.n1info.com/Izbori-2020/a601042/Djuric-Za-UDS-obrazovanje-je-prioritet.html> (pristupljeno 23.5.)

⁴⁵ Sajt Stranke moderna Srbija, Đurić, 9.6. <https://moderna.org.rs/2020/06/09/ne-otezavati-odlazak-vec-promovisati-povratak-mladih/> (pristupljeno 10.6.)

⁴⁶ Sajt Stranke moderna Srbija, Đurić, 9.6. <https://moderna.org.rs/2020/06/09/ne-otezavati-odlazak-vec-promovisati-povratak-mladih/> (pristupljeno 10.6.)

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

**8. Akademik Muamer Zukorlić – Samo pravo – Stranka pravde i pomirenja (SPP) – Demokratska partija Makedonaca (DPM)/
Akademik Muamer Zukorlić – Samo pravo – Stranka pravde i pomirenja (SPP) – Demokratska partija Makedonaca (DPM)/
Akademik Muamer Zukorlić – Samo pravo – Stranka na pravda i pomirenije (SPP) – Demokratska partija na Makedoncite (DPM)**

Broj mladih na listi:

Ukupno 17 mladih od 86 (19,7%)

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 0

21-50 / 4

51-86 / 13

U prvoj polovini liste:

1 od 43 – 2,3%

U drugoj polovini liste:

16 od 43 – 37,2%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista je osvojila 3 mandata u novom sazivu Narodne skupštine, međutim nijedan od 3 narodnih poslanika nije mlada osoba.

9. „METLA 2020“

Sažetak: U izbornoj kampanji, izborna lista „Metla 2020“ bila je četvrta po broju obraćanja mladima sa ukupno 12 obraćanja. Dominirali su demografski okvir u vidu odlaska mladih iz zemlje i okvir zapošljavanja kroz problem nezaposlenosti mladih, a tu je bio i okvir obrazovanja u svetlu obezvređivanja diploma i urušavanja obrazovnog sistema. Kampanja im je po karakteru bila mešavina negativne i neutralne.

1. Uvod

Pokret „Metla 2020“ osnovan je u novembru 2019. godine. Okosnicu pokreta čini Demokratska stranka Srbije, a pored nje tu su i manje organizacije, kao što su Tim za život, Grupa za prosperitet Srbije i Udruženje starosedelaca iz Kraljeva. Na političkom spektru možemo ih pozicionirati desno od centra. S obzirom na to da je osnovan pred same izbore, Pokret nije bio na vlasti ni na jednom nivou. Pored onlajn izdanja dnevnih novina, internet portala i zvaničnog sajta partije, praćen je i nalog Miloša Jovanovića na Fejsbuku i drugim društvenim mrežama.

2. Mladi na izornoj listi

Na listi Metla 2020 nalazi se ukupno 33 mladih od ukupno 235 kandidata, odnosno 14,04%. S obzirom na to da se u prvoj polovini liste nalazi samo 11 mladih (11,11%), može se reći da Pokret nije pridavao mnogo pažnje kandidovanju mladih na svojoj listi.

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 0

21-50 / 2

51-117 / 11

⁴⁷Kontakt: slavoljubtriscic99@gmail.com

118-150 / 7
151-200 / 6
201-235 / 7

U 1/2 liste: 13 od 117 – 11,11%
U 2/2 liste: 20 od 118 – 16,95%

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Tokom izborne kampanje predstavnici izborne liste poslali su ukupno 12 poruka vezanih za mlade. Najviše obraćanja imao je predsednik DSS i nosilac izborne liste Miloš Jovanović, a nešto manje se obraćao i Ivan Matović, član predsedništva Pokreta Metla 2020. Jedno obraćanje imala je i Zlata Đerić, takođe član predsedništva Pokreta. Ističe se činjenica da su se mladima obraćali samo članovi predsedništva Pokreta. Takođe, treba spomenuti da pre proglašenja vanrednog stanja zbog epidemije COVID 19 nije bilo obraćanja mladima.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Okvir demografije – odlaska mladih iz zemlje

Akteri su 7 puta govorili o problemu odlaska mladih iz zemlje i najčešće su kao uzrok toga navodili partokratiju. Po svom karakteru, kampanju bismo mogli okarakterisati kao mešavinu neutralne i negativne kampanje, jer su akteri iznosili kritike ali bez jasnog adresiranja krivaca. Davana su obećanja da će se ukinuti partokratija tako što će se uvesti većinski izborni sistem kojim će političari dobiti veću odgovornost pred građanima.⁴⁸ Nije bilo iznošenja konkretnih mera.

⁴⁸ Danas, Metla 2020 predala RIK-u potpise za izbornu listu, 12.5.

<https://www.danas.rs/politika/izbori-2020/metla-2020-predala-rik-u-potpise-za-izbornu-listu/> (pristupljeno 19.5.)

4.2. Okvir zapošljavanja mladih

Akteri su imali ukupno 2 obraćanja vezana za zapošljavanje mladih. Kao izvor problema naveli su partokratiju⁴⁹ i neravnomeran razvoj.⁵⁰ Dato je obećanje da će se zapošljavati mladi i obrazovani ljudi.⁵¹

4.3. Okvir obrazovanja

Akteri su poslali tri poruke u vezi sa obrazovanjem.⁵² Sva tri puta kao glavni izvor problema ocenjena je partokratija koja je dovela do obezvređivanja diploma i urušavanja obrazovnog sistema. Dato je obećanje da će se preći na većinski izborni sistem kako bi se taj problem rešio.⁵³

5. Zaključak

Opšti utisak je da su akteri, kvantitativno gledano i kada se uzme u obzir njihova politička snaga, poslali značajan broj poruka mladima, ali da te poruke nisu imale dovoljnu oštrinu. Takođe, poruke su slali samo tri aktera, od kojih su svi u predsedništvu Pokreta i ne spadaju u grupu mladih

⁴⁹Sajt izborne liste, Jovanović: Građani da glasaju za ljude po imenu i prezimenu 15.5 <https://www.metla.rs/srp/news/93/details/w/0/jovanovic-da-gradjani-glasaju-za-ljude-po-imenu-i-prezimenu/> (pristupljeno 19.5)

⁵⁰Beta, Pokret „Metla 2020“ za „debeogradizaciju“ i ravnomeran razvoj svih regiona Srbije 31.5. :<https://beta.rs/izbori2020/izbori2020/128117-pokret-metla-2020-za-debeogradizaciju-i-ravnomeran-razvoj-svih-regiona-srbije> (pristupljeno 2.6.)

⁵¹ Sajt izborne liste, Zaposleni u JP ucenjeni da budu u SNS, 23.5. <https://www.metla.rs/srp/news/101/details/w/0/zaposleni-u-jp-ucenjeni-da-budu-u-sns/> (pristupljeno 25.5.)

⁵²B92, B92.net INTERVJU: "Bićemo iznenađenje ovih izbora, čujem se sa Koštunicom", 11.6. https://www.b92.net/info/izbori2020/intervju.php?yyyy=2020&mm=06&dd=11&nav_id=1693565&fbclid=IwAR2PpE-0yIvg0zITISsOE0tQFThcLx_F4zVtNLezKeX-5q-bR2Cu5APZVAw (pristupljeno 15.6.)

⁵³Sajt DSS-a, ЈОВАНОВИЋ: ПРОМЕНИТИ ИЗБОРНИ ЗАКОН, БИРАТИ ЉУДЕ ПО ИМЕНУ И ПРЕЗИМЕНУ 19.5. <http://www.dss.rs/srp/news/40795/details/w/0/jovanovic-promeniti-izborni-zakon-birati-ljude-po-imenu-i-prezimenu/> (pristupljeno 25.5.)

ljudi. Propuštali su priliku da konkretno adresiraju krivce za nastale probleme i da daju više obećanja.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

**10. MILAN STAMATOVIĆ – ZDRAVO DA POBEDI – DRAGAN JOVANOVIĆ
– BOLJA SRBIJA – ZDRAVA SRBIJA**

Sažetak: Za vreme kampanje izborna lista „10. Milan Stamatović – Zdravo da pobedi – Dragan Jovanović – Bolja Srbija – Zdrava Srbija“ bila je osma po broju obraćanja mladima, sa ukupno 3 obraćanja. Poruke su smeštene u demografski okvir u vidu zadržavanja mladih na selu, kao i zdravstveni okvir kroz problem odrastanja dece u nezdravoj sredini i nedovoljnog ulaganja u školski sport. Kampanja im je po karakteru bila dominantno pozitivna.

1. Uvod

Koaliciju čine Zdrava Srbija, Bolja Srbija i pokret Zajedno za Šumadiju. U pitanju su akteri koji se inače bave regionalnim pitanjima i svoju stranačku infrastrukturu i poverenje građana duguju obavljanjem vlasti na lokalnom nivou. Na političkom spektru nalaze se desno od centra. Poruke su praćene putem onlajn izdanja dnevnih listova, internet portalima i na društvenim mrežama, prvenstveno Milana Stamatovića.

2. Mladi na izornoj listi

Na listi koalicije „Zdravo da pobedi“ nalazi se samo 20 mladih od ukupno 181 kandidata, odnosno 11,05%. Kada se lista pogleda malo detaljnije, vidimo da je samo šestoro mladih u prvoj polovini liste.

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 2

21-50 / 2

51-90 / 2

⁵⁴Kontakt: slavoljubtriscic99@gmail.com

91-125 / 2
126-181 / 12

U 1/2 liste: 6 od 91 – 6,59%
U 2/2 liste: 14 od 90 – 15,56%

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Tokom izborne kampanje predstavnici izborne liste poslali su ukupno 3 poruke mladima. Po jedno obraćanje imali su predsednik Zdrave Srbije i nosilac liste Milan Stamatović i kandidati za narodne poslanike prof. dr Miladin Ševarlić i Boško Đurovski. Niko od mladih sa liste nije poslao nikakvu poruku tokom kampanje.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Okvir demografije – stanovanje mladih u ruralnim područjima

Kroz ovaj okvir se provlače okviri i poljoprivrede i ekonomije. Akteri su dva puta govorili o problemima sa kojima se susreću mladi koji žive na selu.⁵⁵ Predstavljena je mera o davanju jednokratne bespovratne finansijske pomoći mladim bračnim parovima koji odluče da se vrate na selo i davanju podsticaja za pokretanje poljoprivredne proizvodnje i bavljenje seoskim turizmom, kao i o davanju podsticaja poljoprivrednicima sa decom u visini subvencija koje se daju stranim investitorima⁵⁶.

4.2. Zdravstvo i sport

⁵⁵Beta, Stamatović: Jačanjem domaće poljoprivrede zaustavićemo odlazak mladih sa sela, 1.6. <https://beta.rs/vesti/politika-vesti-srbija/128185-stamatovic-jacanjem-domace-poljoprivrede-zaustavicemo-odlazak-mladih-sa-sela-video> (pristupljeno 2.6.)

⁵⁶Danas, Ševarlić: Selo i poljoprivreda su osnov privrednog razvoja Srbije, 28.5. <https://beta.rs/vesti/politika-vesti-srbija/128185-stamatovic-jacanjem-domace-poljoprivrede-zaustavicemo-odlazak-mladih-sa-sela-video> (pristupljeno 2.6.)

Akteri su se dva puta dotakli pitanja zdravlja. Jednom u kontekstu odrastanja dece u (ne)zdravoj sredini i drugi put u kontekstu potrebe za većim ulaganjem u školski sport.⁵⁷

5. Zaključak

Ono što je za pohvalu je činjenica da su akteri vodili jednu pozitivnu kampanju i da se nisu ustručavali da pošalju jasna obećanja tokom svojih obraćanja. Mana im je svakako mali broj obraćanja i slaba zastupljenost mladih na izbornoj listi.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

⁵⁷ Tanjug, Đurovski: Usmeriti sredstva za razvoj školskog sporta 12.6. <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=566161> (pristupljeno 15.6.)

11. SDA Sandžaka – dr Sulejman Ugljanin SDA Sandžaka – dr. Sulejman Ugljanin

Broj mladih na listi:

Ukupno 10 mladih od 27 kandidata (37,04%)

Od 1 do 10 mesta / 3 kandidata

11-20 / 3

20-27 / 4

U 1/2 liste: 4 od 14 – 28,57%

U 2/2 liste: 6 od 13 – 46,15%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista je osvojila 2 mandata u novom sazivu Narodne skupštine, međutim nijedan od 2 narodnih poslanika nije mlada osoba.

12. MILICA ĐURĐEVIĆ STAMENKOVSKI – SRPSKA STRANKA ZAVETNICI

Sažetak: *U ovom izveštaju biće prikazani rezultati praćenja izborne kampanje Srpske stranke Zavetnici, kao i istaknuti najbitniji delovi ovog istraživanja koji daju uvid u to koliko je ova partija uključila mlade u svoj rad i predstavljanje tokom kampanje, kao i koliko, kako i u kom kontekstu se Srpska stranka Zavetnici i njeni članovi obraćali mladima i o mladima.*

1. Uvod

Srpska stranka Zavetnici je počela kao pokret osnovan 2012. godine i ovaj pokret je bio organizovan prvenstveno oko ideje neodvojivosti Kosova i Metohije od Srbije, tako organizovani 2016 godine se prvi put kandiduju na parlamentarnim izborima gde osvajaju oko 30 000 glasova. Nakon sedam godina delovanja kao pokret, glavni odbor donosi odluku o prerastanju u političku stranku do čega i dolazi 2019. godine kada je i zvanično osnovana Srpska stranka Zavetnici. Glavna ličnost ovog pokreta od početka pa i ovoj kampanji je Milica Đurđević Stamenkovski, a ona je i akter koji prenosio najviše sadržaja o mladima.

2. Mladi na izornoj listi

Broj mladih na listi:

Ukupno 70 mladih od 250 (28%)

Od 1 do 10 mesta / 4 kandidata

11-20 / 2

21-50 / 4

51-125 / 23

⁵⁸ Kontakt: scepanovictea@hotmail.com

126-150 / 9
151-200 / 8
201-250 / 20

U prvoj polovini liste:
33 od 125 – 26,4%

U drugoj polovini liste:
37 od 125 – 29,6%

Iz ovoga možemo da vidimo da mladi imaju veliku zastupljenost na listi Srpske stranke Zavetnika, zastupljenost u prvoj polovini je malo manja nego u drugoj, takođe još jedna pozitivna stvar je što je u prvih 10 kandidata čak četvoro mladih.

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Ukupan broj obraćanja predstavnika liste ka mladima i o mladima je 5. Akter koji se obratio mladima četiri puta je Milica Đurđević Stamnekovski dok se akter koji se obratio mladima jednom Bojana Sladojević kandidatkinja za odbornicu za Skupštinu GO Palilula. Mladi kojima je Srpska stranka Zavetnici najviše svojih poruka uputila su mladi koji planiraju da odu iz Srbije, a pored toga se obraćala i mladim preduzetnicima, radno sposobnim mladima i mladima sa Kosova i Metohije.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Demografija – odlazak mladih

Ovo je okvir koji je najdominantniji u odnosu na mlade u kampanji SSZ-a, kroz ovaj okvir se provlači čak četiri od pet obraćanja partije mladima i prepliće se sa ekonomijom. Problemi koji su prepoznati, a uzrokuju odlazak mladih iz države su zanemarivanje mladih na Kosovu i Metohiji,

manjak realnih šansi za uspeh mladih preduzetnika i neadekvatna politička predstavljenost.⁵⁹ Dominaciju ovog problema u kampanji ka mladima objašnjava i to da su sva rešenja i obećanja usmerena ka jednom cilju, a to je zaustavljanje odliva mladih. Kao obećanja ovde se javlja ulaganje u mala i srednja preduzeća radi poboljšanja ekonomije i više radnih mesta i prilika za mlade,⁶⁰ prepoznavanje osnovnih potreba mladih na Kosovu i Metohiji i stvaranje boljih uslova za život.⁶¹ Jedina konkretna politika koju SSZ upućuje mladima takođe okrenuta ka ovom cilju, a to je ukidanje plaćanja poreza za mlade preduzetnike za sva nova mikro i start-up preduzeća u prvoj godini poslovanja.⁶²

4.2 Zdravstvo

U okviru zdravstva SSZ prepoznaje kao problem manjak ulaganja u fondove za lečenje dece i ovde predlaže kao rešenje izdvajanje 10% od novčanih primanja Parking servisa za fond za lečenje dece.⁶³

5. Zaključak

Kao zaključak ovog istraživanja možemo da primetimo da je ova iako relativno mlada partija imala jasno određen deo programa koji je bio posvećen mladima. Kao dominantni okvir kome se posvetila Srpska

⁵⁹ Sajt, Srpska stranka Zavetnici, 4.6. <http://zavetnici.rs/imamo-li-pravo-na-novu-sansu/> (pristupljeno: 4.6.)

⁶⁰ Politika, Milica Đurđević Stamenkovski (Srpska stranka Zavetnici): Borimo se za nacionalno pomirenje i jedinstvo, 12.6. <http://www.politika.rs/scc/clanak/455961/Milica-Durdevic-Stamenkovski-Srpska-stranka-Zavetnici-Borimo-se-za-nacionalno-pomirenje-i-jedinstvo> (pristupljeno: 12.6.)

⁶¹ Sajt, Srpska stranka Zavetnici, 28.5. <http://zavetnici.rs/video-reakcija-na-sramotan-spot-srpske-napredne-stranke/> (pristupljeno: 28.5.)

⁶² Sajt, Srpska stranka Zavetnici, 28.5. <http://zavetnici.rs/podrcka-razvoju-malih-i-srednjih-preduzeca/> (pristupljeno: 28.5.)

⁶³ Južne Vesti, "Zavetnici" na izborima u Nišu: Da vratimo Divljanu našoj deci, 13.6. <https://www.juznevesti.com/Politika/Zavetnici-na-izborima-u-Nisu-Da-vratimo-Divljanu-nasoj-deci.sr.html> (pristupljeno: 13.6.)

stranka Zavetnici se javlja demografski okvir tj. problem odlaska mladih iz države koji proističe iz kako je SSZ formulisao drugih primarno ekonomskih problema, tako da je deo njihovog programa koji je usmeren ka mladima zapravo usmeren na rešavanju uzroka odlaska mladih. Ovi uzroci su prepoznati od strane SSZ-a kao delovanje sadašnjih i prošlih vlasti, ali negativna kampanja ipak nije bila dominantnija od samog isticanja problema mladih i njihovih rešenja. Ono što ovde takođe možemo da primetimo jeste da su osobe koje su slale poruke mladima i o mladima Milica Đurđević Stamenkovski i Bojana Sladojević obe mlade tako da imamo isticanje mladih i u tom smislu.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

13. NARODNI BLOK – Velimir Ilić – general Momir Stojanović

Broj mladih na listi:

Ukupno 7 mladih od 70 (10%)

Od 1 do 10 mesta / 2 kandidata

11-20 / 2

21-35 / 0

35-70 / 3

U prvoj polovini liste:

4 od 35 – 11,43%

U drugoj polovini liste:

3 od 35 – 8,57%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

14. SERGEJ TRIFUNOVIĆ – POKRET SLOBODNIH GRAĐANA

Broj mladih na listi:

Ukupno 40 mladih od 158 (25,3%)

Od 1 do 10 mesta / 1 kandidat

11-20 / 2

21-50 / 8

51-79 / 5

80-100 / 7

101-158 / 17

U prvoj polovini liste:

16 od 79 – 20,2%

U drugoj polovini liste:

24 od 79 – 30,38%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima. U medijima se uz predsednika PSG Sergeja Trifunovića dominantno pojavljivao mladi kandidat, drugi na izbornoj listi – Pavle Grbović. Iznenađujuća je činjenica da mladi nisu bili tema i da ne postoji nijedna vest koja se tiče mladih.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

15. SUVERENISTI

Broj mladih na listi:

Ukupno 12 mladih od 130 (9,23%)

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 1

21-50 / 0

51-65 / 4

66-100 / 5

101-130 / 2

U prvoj polovini liste:

5 od 65 – 7,7%

U drugoj polovini liste:

7 od 65 – 10,8%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

**16. “ALBANSKA DEMOKRATSKA ALTERNATIVA –
UJEDINJENA DOLINA“ ”ALTERNATIVA DEMOKRATIKE
SHQIPTARE – LUGINA E BASHKUAR”**

Broj mladih na listi:

Ukupno 2 mladih od 11 (18,18%)

U prvoj polovini liste:

1 od 5 – 20%

U drugoj polovini liste:

1 od 6 – 16,67%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista je osvojila 3 mandata u novom sazivu Narodne skupštine, međutim nijedan od 3 narodnih poslanika nije mlada osoba.

17. Grupa građana: 1 od 5 miliona

Sažetak: Izborna kampanja pokreta „1 od 5 miliona“ je najvećim delom bila usmerena na kritiku vlasti i nepravilnosti u izornoj praksi. Od trenutka proglašenja izborne liste svega 5 obraćanja mladima i 2 konkretne mere, što je zanemarljiva količina s obzirom da 78% kandidata na izornoj listi upravo čine mladi.

1. Uvod

Grupa građana „1 od 5 miliona“ nastala je u periodu protesta u Republici Srbiji koji su započeti krajem 2018. godine. Poznati su još i pod sloganom „Stop krvavim košuljama“. Prvenstveno su bili na strani bojkota, ali deo pokreta je ipak odlučio (februar 2020.) da se takmiči na parlamentarnim izborima. Glavni akteri koji su se obraćali javnosti i mladima su Valentina Reković kao nosilac liste i Miodrag Simović.

2. Mladi na izornoj listi

Broj mladih na listi:

Ukupno 77 mladih od 98 (78,57%)

1-10 / 10 kandidata

11-20 / 9

21-49 / 26

50-98 / 32

U prvoj polovini liste:

45 od 49 – 91,84%

U drugoj polovini liste:

32 od 49 – 65,31%

⁶⁴Kontakt: dr.katarina@hotmail.com

Od svih izbornih lista, najviša zastupljenost mladih kod grupe građana “1 od 5 miliona”, ali suprotno od toga, veoma malo obraćanja ka mladima.

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje⁶⁵

Ukupan broj obraćanja predstavnika liste ka mladima i o mladima je 5. Glavni akteri su bili Valentina Reković (nosilac liste) i Miodrag Simović, kandidati za narodne poslanike. Ova lista je svoje poruke uputila studentima, mladima koji žele da odu iz Srbije i svim mladima u vezi sa političkim angažmanom.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja

4.1. Demografija – odlazak mladih iz zemlje

U toku kampanje ova izborna lista je ukazala na problem da mladi napuštaju Srbiju u potrazi za boljim poslom jer je mnogima uskraćeno obrazovanje zbog manjka finansijskih sredstava. Međutim, nisu dali rešenje za problem odlaska mladih.⁶⁶

4.2. Obrazovanje - besplatna 1 godina strudiranja za sve, „Partner projekat“ ugovor između studenta i države

Takođe u toku kampanje ukazali su i na problem obrazovanja, odnosno, na problem sa kojim se suočavaju mladi - mnogima uskraćeno obrazovanje jer nemaju dovoljno finansijskih sredstava. Kao rešenje ovog problema, predlažu sledeće konkretne mere: da prva godina studija bude besplatna za sve, kako bi svi imali jednake šanse, a takođe i „Partner

⁶⁵ Pogledati poslednje poglavlje i predloge grupe građana 1 od 5 miliona u odgovorima na otvoreno pismo KOMS-a.

⁶⁶ Politika, Valentina Reković, “Valentina Reković (GG „1 od 5 miliona”): Treba nam specijalni javni tužilac protiv korupcije”, 10.6. <http://www.politika.rs/sr/clanak/455872/Valentina-Rekovic-GG-1-od-5-miliona-Treba-nam-specijalni-javni-tuzilac-protiv-korupcije> (pristupljeno: 10.6.)

projekat” gde student koji želi može da sklopi ugovor sa državom, koja se obavezuje da mu finansira školarine za sve godine, smeštaj, džeparac, a student je dužan da ispite daje u roku, student vraća državi po diplomiranju tako što će u njoj ostati da radi najmanje četiri godine, odnosno da se zaposli i radi u državnoj upravi ili preduzeću, što je dužna država da mu osigura, a sve to će dovesti do toga da se revitalizuje državna uprava koja je po njima „troma i obojena partijskom knjižicom“.⁶⁷

4.3. Okvir političke participacije mladih – nekompromitovani mladi

Takođe, ukazali su da mladi predstavljaju problem za vlast jer su nekompromitovani, da ne mogu da se lepe afere za njih, da nisu laka meta i da mogu da se suprotstave vlastima. Tu vidimo prevlađujući negativan ton kampanje, gde se za vlast se kaže da je kompromitovana, lopovska, puna korupcije, a delimično imamo pozitivan ton, gde se mladi predstavljaju kao budućnost i rešenje tih problema.⁶⁸

5. Zaključak

Ova izborna lista je poslala nekoliko poruka ka mladima sa posebnim osvrtom na obrazovanje i predložen je novi sistem upisa i finansiranja studija kroz projekat „Partner“. Druge poruke koje su poslate tiču se novih mladih ljudi na političkoj sceni i da je zato teško da oni budu laka meta za vlast. Poruke je komuniciralo dvoje kandidata sa izborne liste, a na samoj izornoj listi je skoro 80% mladih kandidata (77 od 98), a u prvoj polovini liste čak 45 od 49 (91,8%). Međutim, velika zastupljenost mladih na listi nije mnogo doprinela tome da se oni više bave mladima. Ono što može da se pohvali je predlog projekta “Partner” koji može da

⁶⁷ Isto.

⁶⁸ Blic, Miodrag Simović, “MIODRAG SIMOVIĆ ("1 od 5 miliona") o izborima, pokretu i konkurenciji: UDS su poznata lica sa novim dresom, od PSG bih voleo da vidim program, a ne SAMO PERFORMANSE”, 10.6., <https://www.blic.rs/vesti/politika/miodrag-simovic-1-od-5-miliona-o-izborima-pokretu-i-konkurenciji-uds-su-poznata-lica/c0fne1k> (pristupljeno: 10.6.)

podstakne mlade da se obrazuju i ostanu u Srbiji, a ne da je masovno napuštaju u potrazi za boljim poslom i životom.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

18. NEK MASKE PADNU – Zelena stranka – Nova stranka⁶⁹

Broj mladih na listi:

Ukupno 29 mladih od 190 (15,26%)

Od 1 do 10 mesta / 1 kandidat

11-20 / 1

21-50 / 3

51-95 / 7

95-190 / 17

U prvoj polovini liste:

12 od 95 – 12,63%

U drugoj polovini liste:

17 od 95 – 17,89%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

⁶⁹ Pogledati poslednje poglavlje i predloge koalicije Nek maske padnu – Zelena stranka – Nova stranka u odgovorima na otvoreno pismo KOMS-a.

19. RUSKA STRANKA – SLOBODAN NIKOLIĆ

Broj mladih na listi:

Ukupno 4 mladih od 31 (15,26%)

Od 1 do 10 mesta / 2 kandidata

11-15 / 1

16-31 / 1

U prvoj polovini liste:

3 od 15 – 20%

U drugoj polovini liste:

1 od 16 – 6,25%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

20. Čedomir Jovanović – KOALICIJA ZA MIR (Liberalno demokratska partija, TOLERANCIJA Srbije, BOŠNJAČKA GRAĐANSKA STRANKA – BOŠNJAČKA GRAĐANSKA STRANKA, STRANKA CRNOGORACA, Vlaška narodna stranka – Partia neamului rumânesc, Liberalno demokratski pokret Vojvodine, UDRUŽENJE JUGOSLOVENA U SRBIJI, AMARO – Akciona mreža asocijacija i romskih organizacija, Udruženje građana „Rumuni Homolja“, Skaska)

Broj mladih na listi:

Ukupno 17 mladih od 188 (9,04%)

Od 1 do 10 mesta / 0 kandidata

11-20 / 0

21-50 / 4

51-94 / 2

94-188 / 11

U prvoj polovini liste:

6 od 94 – 6,38%

U drugoj polovini liste:

11 od 94 – 11,7%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

21. POKRET LEVIJATAN – ŽIVIM ZA SRBIJU

Broj mladih na listi:

Ukupno 4 mladih od 26 (15,38%)

Od 1 do 13 mesta / 1 kandidat

14-26 / 3

U prvoj polovini liste:

1 od 13 – 7,69%

U drugoj polovini liste:

3 od 13 – 23,08%

Kvantitativni presek: /

Zaključak: Nije bilo poruka koje su upućene ka mladima.

Ova izborna lista nije osvojila mesta u novom sazivu Narodne skupštine.

BOJKOT - kampanja bojkota izbora

Sažetak: U kampanji bojkota dosta se govorilo o mladima i o problemima koji se na njih odnose. Veliki broj aktera koji su činili kampanju bojkota prepoznali su niz problema koji pogađaju mlade i u svojim obraćanjima istakli njihovu važnost. Pokrenuta su bitna pitanja poput odlaska mladih iz zemlje, kvaliteta obrazovanja, bezbednosti i zapošljavanja mladih. Mladi definitivno jesu bili tema aktera kampanje bojkota i pozitivno je to što su brojni problemi sa kojima se mladi suočavaju prepoznati, međutim, ti problemi su u najvećem broju obraćanja ostavljeni bez rešenja.

1. Uvod

U kampanji bojkota učestvovala su Stranka slobode i pravde, Srpski pokret Dveri, Narodna stranka, Demokratska stranka, inicijativa Ne davimo Beograd i Pokret za preokret. Na društvenim mrežama pored zvaničnih profila stranaka i inicijativa, praćeni su i glavni akteri bojkota. To su Boško Obradović, Dragan Đilas, Vuk Jeremić, Dobrica Veselinović, Zoran Lutovac, Marinika Tepić.

2. Mladi na izbornoj listi

S obzirom na to da su akteri bojkotovali izbore ne možemo govoriti o mladima na izbornoj listi.

3. Broj obraćanja mladima i o mladima u kampanji i akteri kampanje

Ukupan broj obraćanja predstavnika onih koji su u kampanji bojkota komunicirali ka mladima i o mladima je 23. Akteri koji su najviše

⁷⁰ Kontakt: miljanajovanovic044@gmail.com

komunicirali ujedno su i lideri partija koje su bojkotovale izbore. To su Dragan Đilas predsednik Stranke slobode i pravde, Boško Obradović predsednik Srpskog pokreta Dveri (više puta), Zoran Lutovac predsednik Demokratske stranke. Takođe, pored njih ka mladima su komunicirali i potpredsednica Narodne stranke Sanda Rašković Ivić, Marko Bastać predsednik GO Beograd Stranke slobode i pravde, Ana Stevanović članica predsedništva Stranke slobode i pravde (više puta), potpredsednica Dveri Tamara Milenković Kerković, Dragana Miodragović članica Ženske snage Dveri, Ivan Kostić iz Dveri, Ivana Stojanović iz Dveri, Teodora Zarić iz Dveri, Milena Stanković iz SSP, Nikola Beronja iz SSP, Miroslav Vasin koordinator Centra resornih odbora Demokratske stranke. Kao aktere možemo izdvojiti i mlade aktiviste partija koje su bojkotovale izbore: Ivan Gajić (Narodna stranka), Miloš Pešić (SSP), Ivan Sudimac (SSP), Nađa Stošić (Dveri), Dejan Janjić (SSP), Marko Kovačević (SSP), Rozalija Čabradi Bandulaja (Dveri), Danica Nenadović i Saška Radujkov. Lideri partija su se najčešće obraćali putem zvaničnih sajtova partija i Twitter naloga dok su mladi aktivisti to činili i putem Instagrama. Učesnici kampanje bojkota su svoje poruke upućivala svim mladima, nezaposlenim mladima, studentima, đacima, mladim korisnicima porodičnih penzija i mladim poljoprivrednicima.

4. Mladi u kampanji – okviri, problemi, rešenja⁷¹

4.1. Demografija – odlazak mladih iz zemlje

Demografski okvir bio je dominantan tokom obraćanja aktera kampanje bojkota. Glavni uzrok zbog kog mladi napuštaju zemlju prepoznat je kao posledica loših politika vladajuće stranke. Kampanja je u ovom okviru imala izrazito negativan kontekst. U demografskom okviru izdvojeni su

⁷¹ Pogledati poslednje poglavlje i predloge Dveri i Stranke slobode i pravde u odgovorima na otvoreno pismo KOMS-a.

problemi poput odlaženja mladih iz zemlje,⁷² odlaženja mladih zbog pogubne politike usmerene prema njima kao i loših životnih uslova.⁷³ Takođe, kao jedan od razloga zbog kojih mladi napuštaju Srbiju navode se i nedovoljno vrednovanje znanja i diploma⁷⁴ kao i nedostatak perspektive.⁷⁵ Bela kuga, pad nataliteta i opadanje broja stanovnika⁷⁶ takođe su problemi koji su ovim okvirom prepoznati. Konkretno mere i predlozi kako bi se rešio problem odlaska mladih iz Srbije izostali su u ovom okviru.

4.2. Obrazovanje

Obrazovni okvir takođe je bio veoma zastupljen tokom kampanje bojkota. Problemi koji su prepoznati ovim okvirom predstavljeni su kao posledica loših odluka vlasti. Obrazovnim okvirom prepoznati su sledeći problemi: nedovoljno ulaganje novca u obrazovni sistem,⁷⁷ izbacivanje Srbije iz Evropske asocijacije za obezbeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju, gubitak vrednosti diploma, loš kvalitet obrazovanja u Srbiji, sistemsko uništavanje obrazovnog sistema, loši uslovi u školama, nepoštovanje i nevrednovanje znanja i diploma, igranje srpskim obrazovnim sistemom, neuspešno bavljenje nedostacima koji su uočeni,

⁷² Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Boško Obradović: podsećam birače šta je Vučić sve obećao, a šta je uradio, 3.3. <https://dveri.rs/2020/03/03/54479/bosko-obradovic-podsecam-birace-sns-sta-je-vucic-sve-obecao-a-sta-uradio/>(pristupljeno 26.6.)

⁷³ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Mladi SSP: akcija"150 balona za 150 ljudi koji napuste Zrenjanin i Srbiju", 7.3. <https://ssp.rs/mladi-ssp-akcija-150-balona-za-150-ljudi-koji-napuste-zrenjanin-i-srbiju/>(pristupljeno 26.6.)

⁷⁴ Dojče Vele, Bojkot, jedino moguće rešenje, 10.3. <https://www.dw.com/sr/bojkot-jedino-mogu%C4%87e-re%C5%A1enje/a-52703644>(pristupljeno 26.6.)

⁷⁵ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Ivan Kostić: Celokupna politika SNS-a je laž i prevara, 11.3. <https://dveri.rs/2020/03/11/54803/karavan-dveri-u-som-boru/>(pristupljeno 26.6.)

⁷⁶ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Borba za porodicu ne prestaje, 15.6. <https://dveri.rs/2020/05/15/56203/bobra-za-porodicu-ne-prestaje/>(pristupljeno 26.6.)

⁷⁷ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Đilas u Požegi: Borićemo se za bogatu i slobodnu Srbiju, 5.3. <https://ssp.rs/dilas-u-pozegi-boricemo-se-za-bogatu-i-slobodnu-srbiju/>(pristupljeno 26.6.)

neodgovorno odnošenje prema zadacima Nacionalnog tela za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju,⁷⁸ plaćanje udžbenika, visoke cene udžbenika za decu, ukidanje besplatnih udžbenika, izbacivanje dela Desanke Maksimović iz školskog programa uništavanje obrazovnog sistema i budućnosti dece, loši rezultati na testovima, loše rangiranje Univerziteta u Beogradu na Šangajskoj listi, krađa testova za maturu, odluka Evropske asocijacije i pitanje nostrifikovanja diploma u inostranstvu, dualno obrazovanje, izvođenje probnog završnog ispita i neobjavljivanje rezultata, loš novi sistem za pregledanje testova, uništavanje sistema obrazovanja, maltretiranje đaka, vređanje studenata i profesora.

Politike i mere predložene za rešavanje problema prepoznatih u ovom okviru su besplatni udžbenici (dva kompleta)⁷⁹ za sve đake i besplatni obroci za sve đake u školama,⁸⁰ revizija i pooštavanje uslova za akreditaciju svih visokoškolskih ustanova.⁸¹ Obećanja koja su akteri kampanje bojkota izneli u vezi sa obrazovnim okvirom obuhvataju: poboljšanje kvaliteta materijalnog statusa kadrova u obrazovanju modernizaciju svih predškolskih, osnovno-školskih i srednje-školskih nastavnih programa, veću pažnja posvećenu kvalitetu i procesu nastave,⁸²

⁷⁸ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Teodora Zarić: Još jedan ispit koji Mladen Šarčević nije položio, 12.3. <https://dveri.rs/2020/03/12/54821/teodora-zaric-jos-jedan-ispit-koji-mladen-sarcevic-nije-polozio/>(pristupljeno 26.6.)

⁷⁹ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Četiri beogradske priče, 27.5. <https://ssp.rs/ce-tiri-beogradske-PRICE/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁰ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Đilas u Požegi: Borićemo se za bogatu i slobodnu Srbiju, 5.3. <https://ssp.rs/dilas-u-pozegi-boricemo-se-za-bogatu-i-slobodnu-srbiju/>(pristupljeno 26.6.)

⁸¹ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, SSP Kruševac: Zašto školujemo i ulažemo u decu, 8.3. <https://ssp.rs/ssp-kruisevac-jovanovic-zasto-skolujemo-i-ulazemo-u-decu/>(pristupljeno 26.6.)

⁸² Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, SSP Kruševac: Zašto školujemo i ulažemo u decu, 8.3. <https://ssp.rs/ssp-kruisevac-jovanovic-zasto-skolujemo-i-ulazemo-u-decu/>(pristupljeno 26.6.)

poboljšanje obrazovanja na svim nivoima u Srbiji⁸³ i uticanje na to da se od Srbije stvori zemlja znanja.⁸⁴

4.3. Ekonomija

Ekonomskim okvirom prepoznati su sledeći problemi: loši životni uslovi za mlade,⁸⁵ nedovoljan iznos dečijeg dodatka,⁸⁶ loše stanje ekonomije, neuplaćivanje novčane pomoći od 100 evra maloletnim licima (mladi i deca), loš ekonomski položaj dece korisnika porodične penzije,⁸⁷ zanemarivanje ugroženih društvenih kategorija od strane vlasti,⁸⁸ naplaćivanje kirije vrtićima tokom pandemije iako nisu radili, odsustvo refundiranja troškova privatnim vrtićima, nemogućnost Sekretarijata za obrazovanje i dečiju zaštitu da sprovede planirane projekte.⁸⁹ Konkretna rešenja za probleme u ovom okviru su izostala.

4.4. Zdravstvo

⁸³ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, SSP Kruševac: Zašto školujemo i ulažemo u decu, 8.3. <https://ssp.rs/ssp-kruisevac-jovanovic-zasto-skolujemo-i-ulazemo-u-decu/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁴ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, SSP: Vučić tera maloletnike da rade na njivama i u fabrikama, 7.6. <https://ssp.rs/ssp-vucic-tera-maloletnike-da-rade-na-njivama-i-u-fabrikama/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁵ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Mladi SSP: akcija”150 balona za 150 ljudi koji napuste Zrenjanin i Srbiju”, 7.3. <https://ssp.rs/mladi-ssp-akcija-150-balona-za-150-ljudi-koji-napuste-zrenjanin-i-srbiju/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁶ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Rozalija Čabradi Bandulaja: Majka sam i tim se ponosim!, 10.3. <https://dveri.rs/2020/03/10/54733/rozalija-cabradi-bandulaja-majka-sam-i-tim-se-ponosim/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁷ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Milena Stanković: Za svu našu decu-Veliko ništa!, 24.5. <https://ssp.rs/milena-stankovic-za-svu-nasu-decu-veliko-nista/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁸ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Tamara Milenković Kerković: Ekonomske mere vlade Srbije ne bave se najugroženijim kategorijama stanovništva, 25.5. <https://dveri.rs/2020/05/25/56381/tamara-milenkovic-kerkovic-ekonomske-mere-vlade-srbije-ne-bave-se-najugrozenijim-kategorijama-stanovnistva/>(pristupljeno 26.6.)

⁸⁹ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Bastać: Odluka SNS-a je da u Beogradu ne gradi nijedan vrtić, 29.5. <https://ssp.rs/bastac-odluka-sns-a-je-da-beogradu-ne-gradi-nijedan-vrtic/>(pristupljeno 26.6.)

Okvir zdravstva bio je manje zastupljen nego prethodni okviri, a problemi koji su njime obuhvaćeni takođe su od strane učesnika u kampanji bojkota prepoznati kao posledica loših političkih odluka vlasti. Problemi koji su prepoznati ovim okvirom obuhvataju nedovoljan broj pedijataru,⁹⁰ uticaj 5G tehnologije na zdravlje dece i ostalih građana Srbije,⁹¹ pretnja sankcijama ministra obrazovanja zbog zatvaranje škola usled korona virusa,⁹² direktno izlaganje opasnosti od zaraze i ugrožavanje zdravlja.⁹³ Izostala su konkretna rešenja i mere za prepoznate probleme.

4.5. Bezbednost

Bezbednosnim okvirom obuhvaćen je problem bezbednosti dece i zloupotrebe njihovih podataka na internetu.⁹⁴ Ovim okvirom skrenuta je pažnja na neodgovornost vlasti u vezi za zaštitom podataka dece, a mere, rešenja ili obećanja u vezi sa navedenim problemima su izostala.

4.6. Okvir političke participacije mladih i participacije studenata

⁹⁰ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Bastać u Dobanovcima: Deca ispaštaju zbog neodgovorne vlasti, 9.3. <https://ssp.rs/bastac-u-dobanovcima-deca-ispastaju-zbog-neodgovorne-vlasti/>(pristupljeno 26.6.)

⁹¹ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Dveri: Da li će 5G mreža biti deo režimske predizborne kampanje?, 10.3. <https://dveri.rs/2020/03/10/54738/dveri-da-li-ce-5g-mreza-biti-deo-rezimske-predizborne-kampanje/>(pristupljeno 26.6.)

⁹² Danas, Stevanović: Šarčević da prestane da preti direktorima škola, 13.3. <https://www.danas.rs/politika/izbori-2020/stevanovic-sarcevic-da-prestane-da-preti-direktorima-skola/>(pristupljeno 26.6.)

⁹³ Zvanični sajt Narodne stranke, 25.5. <https://www.narodna.org.rs/vesti/lokalne/sme-derevo-poziv-gradjani-bojkot-izbori>(pristupljeno 26.6.)

⁹⁴ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Gordana Marinković Savović: Da li je istina da privatna firma poseduje podatke o učenicima? 23.5. <https://dveri.rs/2020/05/23/56361/gordana-marinkovic-savovic-da-li-je-istina-da-privatna-firma-poseduje-podatke-o-ucenicima/>(pristupljeno 26.6.)

U okviru političke participacije mladih izdvojeni su problemi koji se odnose na nezauzimanje stavova studenata u vezi sa ključnim društvenim i političkim pitanjima i njihovu nedovoljnu angažovanost i uključenost u društveno-politička pitanja.⁹⁵ I u ovom okviru su izostala rešenja, mere ili obećanja kojima bi se rešila pitanja nedovoljne političke participacije kod mladih.

4.7. Okvir radnih prava mladih

U ovom okviru prepoznat je problem zapošljavanja mladih isključivo putem partijskih veza kao i loše stanje privrede koje dodatno utiče na to da mladi teško pronalaze posao. U okviru radnih prava mladih, ukazano je i na problem loših uslova za mlade poljoprivrednike.⁹⁶ U okviru radnih prava mladih dato je obećanje da će se učesnici bojkota zalagati za to da se mladi zapošljavaju bez obzira na partijsku pripadnost.⁹⁷

5. Zaključak

U kampanji bojkota dosta se govorilo o mladima i o problemima koji se na njih odnose. Veliki broj aktera koji su činili kampanju bojkota prepoznali su niz problema koji pogađaju mlade i u svojim obraćanjima istakli njihovu važnost. Pokrenuta su bitna pitanja poput odlaska mladih iz zemlje, kvaliteta obrazovanja, bezbednosti i zapošljavanja mladih. Međutim, iako je broj vesti koje su komunicirale ka mladima bio visok, broj rešenja ili predloženih mera u vezi sa određenim problemima je nizak, a obećanja isuviše opšta. Mladi definitivno jesu bili tema aktera kampanje bojkota i pozitivno je to što su brojni problemi sa kojima se

⁹⁵ Instagram Omladina Dveri, 12.6. <https://www.instagram.com/p/CBThMGMAaOj/> (pristupljeno 26.6.)

⁹⁶ Zvanični sajt Stranke slobode i pravde, Mladi SSP: Organska proizvodnja, 11.6. <https://ssp.rs/mladi-ssp-organska-proizvodnja/> (pristupljeno 26.6.)

⁹⁷ Zvanični sajt Srpskog pokreta Dveri, Boško Obradović: Podsećam birače šta je Vučić sve obećao, a šta uradio, 3.3. <https://dveri.rs/2020/03/03/54479/bosko-obradovic-podsecam-birace-sns-sta-je-vucic-sve-obecao-a-sta-uradio/> (pristupljeno 26.6.)

mladi suočavaju prepoznati, međutim, ti problemi su u najvećem broju obraćanja ostavljeni bez rešenja.

OTVORENO PISMO KOMS-a i ODGOVORI POLITIČKIH PARTIJA

Tokom izborne kampanje, Krovna organizacija mladih Srbije (KOMS) uputila je otvoreno pismo političkim partijama kako bi ih podstakla da daju konkretne predloge i rešenja za probleme koje muče mlade.

KOMS je postavio šest pitanja na koje su odgovorile 4 političke partije – koalicije – grupe građana (po dve koje su učestvovala na izborima i koje su bojkotovale izbore): Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka⁹⁸, 1 od 5 miliona⁹⁹, Dveri¹⁰⁰ i Stranka slobode i pravde¹⁰¹.

Pitanja i odgovori:

1. Kako ćete podsticati ostanak mladih u Srbiji? Koji su to programi koje ćete kreirati da biste mladima ponudili bolji život?

Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka: Zelena ekonomija doneće nova radna mesta za budućnost našeg društva. Radna mesta koja će doprineti razvoju pametne tehnologije i zelenih rešenja u ekologiji, energetici, transportu i infrastrukturi. Ponovno osnivanje Zelenog fonda koji će služiti za subvencije, kredite i podsticaj zelenih preduzetnika i funkcionisati sa ulaganjima u zelena radna mesta. Integrisanje politike Ministarstva spoljnih poslova za dovođenje ekološki orijentisanih investitora i razvijanje IT sektora. Na potencijalu Novog Sada, kao regionalnog centra tehnologije, gradićemo Balkansku silikonsku dolinu i podsticati ulaganja u firme sa ekološkim programima. Mi znamo da mladi

⁹⁸ Videti odgovore na: <https://koms.rs/wp-content/uploads/2020/06/Nek-maske-padnu-converted.pdf> (pristupljeno 30.6.)

⁹⁹ Videti odgovore na: <https://koms.rs/wp-content/uploads/2020/06/1od5miliona-converted.pdf> (pristupljeno 30.6.)

¹⁰⁰ Videti odgovore na: <https://koms.rs/wp-content/uploads/2020/06/Dveri-converted.pdf> (pristupljeno 30.6.)

¹⁰¹ Videti odgovore na: <https://koms.rs/wp-content/uploads/2020/06/SSP-converted.pdf> (pristupljeno 30.6.)

upravo u potrazi za ovakvim prilikama i ovakvim životom, odlaze iz naše zemlje, a nema potrebe. Mi to možemo da izgradimo i kod nas.

1 od 5 miliona: Srbija ima jako veliki problem sa odlaskom mladih lekara u inostranstvo. Reanimiraćemo zdravstvo, što podrazumeva opremanje bolnica, poboljšanje uslova rada i izgradnju novih kliničkih centara. To znači da želimo da budući lekari ostanu u zemlji, da imaju gde da rade i da ih dočekaju bolji uslovi od onih koje imaju njihove kolege koje beže iz zemlje. Naravno, mladi lekari čine samo deo mladih koji odlaze. Besplatnim upisom i prvom godinom fakulteta se obrazovanje čini dostupnim svima, bez obzira na finansijske mogućnosti studenata i njihovih roditelja. Mladi i obrazovani mogu i moraju imati perspektivnu budućnost u Srbiji, i to ćemo postići kroz "Partner projekat". Taj projekat u praksi znači da student koji želi, može da sklopi ugovor sa državom koja se obavezuje da mu finansira školarine za sve godine, smeštaj, džeparac, a student je dužan da ispite daje u roku. Student vraća državi po diplomiranju tako što će u njoj ostati da radi najmanje četiri godine, odnosno da se zaposli i radi u državnoj upravi ili preduzeću, što je dužna država da mu osigura. Na taj način revitalizujemo tromu državnu upravu i preduzeća, u koje je ulaznica godinama unazad partijska knjižica. Dakle, uvođenjem "Partner projekta" mladima će biti omogućeno da se tokom studija posvete obrazovanju i stručnom usavršavanju, jer neće morati da jure honorarne poslove kako bi pokrili troškove života istudiranja, a nakon fakulteta će im biti obezbeđeno zaposlenje u struci uz obavezan ostanak u zemlji u trajanju od 4 godine. Time se sprečava odlazak mladih koji danas beže iz Srbije, i koji čine većinu od onih 50.000 ljudi koji godišnje napusti našu zemlju.

Dveri: Ostanak mladih ljudi u Srbiji je u vrhu prioriteta naše političke agende. Prepoznatljivi smo po porodičnoj politici i smatramo da je porodični model društva dobra osnova da mladi ostanu u našoj zemlji. Nezaposlenost, nemogućnost napredovanja u poslu, nesigurnost pri osnivanju porodice, korupcija i loš vrednosni sistem samo su neki od razloga zbog kojih se mladi ljudi opredeljuju za odlazak u inostranstvo. Stvaranje porodičnog ambijenta i okolnosti u kojima mladi ljudi osećaju

snažnu podršku države i želju da njihov život bude kvalitetniji, sigurna je brana odlasku onih koji treba da podižu i razvijaju Srbiju. Neke od naših osnovnih smernica u tom pravcu su: osnivanje ministarstva za porodicu i populacionu politiku, povoljni stambeni krediti za mlade bračne parove, smanjenje PDV-a na opremu za bebe, bespovratne subvencije onima koji žele da se vrata na selo i bave poljoprivredom i seoskim turizmom, usklađivanje tržišta rada i obrazovnog sistema, zagaranтовan posao u državnim preduzećima najboljim studentima u određenim oblastima, preispitivanje rada privatnih fakulteta i strogo kažnjavanje plagijatora i lažnih diploma, promovisanje mladih naučnika, preduzetnika, umetnika, sportista na svim nivoima, briga o mladima koji su otišli u inostranstvo i rad na njihovom povratku, donošenje zakona o obaveznom broju narodnih poslanika do 30 godina itd.

Stranka slobode i pravde: Kao omladinska organizacija u okviru Stranke slobode i pravde, zajedno se zalažemo za 4 programske tačke koje se direktno tiču mladih i koje će biti predstavljene na prvoj omladinskoj skupštini početkom septembra 2020. - Stambeno zbrinjavanje mladih bračnih parova - Besplatna prva godina studija za sve studente - Povećanje budžeta za kulturu i rad mladih na strategiji: Srbija&kultura 2022 - Ulaganje i osmišljavanje edukacije mladih poljoprivrednika širom Srbije.

2. Kako ćete podstaći zapošljavanje mladih?

Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka: Zelena ekonomija je odlična za podsticaj zapošljavanja mladih jer su zelene tehnologije, pametne tehnologije i rešenja nešto novo na našem tržištu i savršene za mlad kadar.

1 od 5 miliona: Svi studenti koji potpišu “Partner projekat” će nakon studija imati posao u struci u državnoj administraciji i državnim preduzećima. Oni će svojim teorijskim znanjem, energijom i kreativnošću veoma brzo doprineti razvoju ustanova i preduzeća u kojima se

zaposle, a posle 4 godine će moći da nastave karijeru u javnom sektoru ili da kaoiskusni mladi ljudi pređu u privatni sektor.

Dveri: Srbija mora da odredi svoje strateške privredne grane. Razvoj nacionalne ekonomije mora biti zasnovan na znanju i sposobnosti naših mladih stručnjaka, ali i jasnom planu i strategiji. Srbija svoje potencijale ima u poljoprivredi, prehrambenoj industriji, energetici, IT sektoru i turizmu. To su i oblasti u kojima naši mladi treba da budu glavna potpora i da kroz razvoj tih oblasti, dobiju i šansu za sopstveno zaposlenje. Takođe, mladima mora biti motivacija i vrednovanje najboljih i zagarantovan posao za sve one koji su se dokazali u svojim naučnim oblastima. Šansu za zaposlenje moraju jednako imati kako mladi u gradu, tako mladi i u selima i ruralnim oblastima. Ne smemo dozvoliti da u Srbiji više postoje đaci pešaci, oni koji pišu domaće pod svećom i oni koji zbog nedostatka novca ne mogu da nastave školovanje. Zato cilj države mora biti podsticanje i podrška mladima u pasivnim i pograničnim krajevima. Mlada trudnica ili porodilja ne sme izgubiti posao zbog svog izbora jer i na taj način podstičemo zapošljavanje, ali i potvrđujemo da nam je sigurnost za mlade jedan od najvažnijih ciljeva. Oni koji žele da pokrenu sopstveni biznis moraju imati posebnu pažnju i pomoć države kroz oslobađanje od poreza na više od godinu dana, transparentnije konkurse za dobijanje subvencija i veći budžet istih, besplatnu pomoć nadležnih državnih institucija pri pisanju CV, biznis planova i zahteva za apliciranje i promovisanje preduzetništva kao jednog od glavnih stubova našeg ekonomskog razvoja. Takođe, ističemo i potrebu za strateškim stranim investicijama odnosno dolazak svetskih kompanija koje će našim mladim ljudima pored ostanka u Srbiji ponuditi i visoke plate i uslove rada. Protivimo se promociji tzv. šrafciiger industrije i reklamiranju Srbije kao zemlje jeftine radne snage jer u tom sistemu nema perspektive za mlade. Ističemo da ćemo se zalagati i za uvođenje i revitalizaciju volonterskih kartica odnosno mogućnosti da mladi ljudi prilikom zaposlenja istaknu i svoj rad u NVO sektoru, humanitarni rad, ekološki aktivizam i ostale vrste volonterskog delanja kao dodatnu vrednost.

Stranka slobode i pravde: U Srbiji postoji problem zapošljavanja svih ljudi. Prosto, cela ekonomska situacija je kritična na nivou čitave zemlje. Ovo je za jednu duboku analizu, bez lažnih obećanja.

3. Da li nam je potrebna reforma obrazovnog sistema i na koji način?

Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka: Da. Naš obrazovni sistem je konzervativan, a istovremeno nepraktičan i skup. Nema potrebe da se digitalizacija ovako sporo sprovodi. U skladu sa zelenim tehnologijama, važno je da svaka škola ima internet i računare, da se većina materijala prebaci u elektronsku formu kada je to moguće. Ako nije, da podstiče razmena znanja i razmena udžbenika među generacijama. Nema potrebe da pola miliona đaka baca svoje knjige svake godine, to je neracionalno i skupo, ne samo po njihove roditelje već i po našu prirodu. Zamislite samo koliko se šuma poseče zbog jedne promenjene reči u čitankama. Ili još bizarnije zbog izbacivanja Desanke Maksimović iz Čitanki, na primer. Naravno, možda i najvažnije, potrebno je izbaciti korupciju iz obrazovnog sistema. Kupovina diploma, zapošljavanje partijskog kadra nepopravljivo šteti našim mladim generacijama.

1 od 5 miliona: Obrazovanje da bude dostupno svima a ne da zavisi od dubine džepa - potrebno je takođe i izvršiti i depolitizaciju obrazovnog sistema i partijske kadrove zameniti stručnim i efikasnim. Da, reforma obrazovnog sistema je neophodna. Od zakona kojima se definišu okviri za izmene udžbenika i u kom vremenskom periodu, preko roka za izradu istih, do izmena nastavnog programa. Ako se udžbenici štampaju pred upis dece u osnovne i srednje škole, naravno da će biti sa greškom, ako se literatura koja se koristi na fakultetima učini dostupnom svim studentima, naravno da će biti lakše i studentima, a kasnije i profesorima u radu. Isto tako, jedan profesor ne treba nastavnog programa da se drži kao pijan plota, već da ga u radu prilagođava učenicima i studentima sa kojima radi.

Dveri: Da, apsolutno. Srbija mora da reformiše svoj sistem obrazovanja. Iako je ta sintagma toliko puta ponovljena u poslednjih 30 godina, veoma

malo ili gotovo ništa se nije uradilo u tom pravcu. Srpski pokret Dveri se zalaže za : popravljjanje materijalnog i društvenog položaja profesora, nastavnika i obrazovnih ustanova, promociju pozitivnih primera iz školskog života kroz medije i isticanje ne samo prava već i dužnosti učenika i studenata, unapređenje nastave pogotovu iz predmeta koji su značajni za razvoj privrede, jačanje društva i razvoj patriotske svesti, isti tretman prema naučnim radnicima na fakultetima i u naučnim institutima, obaveznu srednju školu, besplatne udžbenike i zdravu užinu za svu decu u Srbiji, preispitivanje rada privatnih fakulteta i najstrožije sankcionisanje plagijatora i prodavaca lažnih diploma, strogu kontrolu rada direktora i dekana, ukidanje suvišnih zavoda, centara i saveta , usklađivanje privrede sa obrazovnim sistemom itd.

Stranka slobode i pravde: Apsolutno. Modernizacija i totalni restart obrazovnog sistema koji je zastareo i ne poziva mlade da kritički razmišljaju i uviđaju stvari uz neku širu sliku.

4. Kako ćete mladom preduzetniku olakšati ulazak na tržište?

Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka: Zelena ekonomija je cirkularne prirode, ona koristi sve resurse na raspolaganju. Studenti će biti uključeni u zelena rešenja još na fakultetima i time će imati priliku da se zaposle u firmama koje ih poznaju. Uska saradnja obrazovnog sektora sa privatnim sektorom je odgovor.

1 od 5 miliona: Postoji veliki broj primera uspešnih mladih preduzetnika, među kojima su neka mala preduzeća prerasla u ozbiljne domaće kompanije, kao što je to slučaj sa Nordeus-om i Fishingbooker-om, koji većinu svojih proizvoda i usluga izvoze. Najčešće barijere sa kojima se mladi preduzetnici sreću se tiču nameta, taksi i administrativnih komplikacija, tako da za početak država sa svoje strane mora u potpunosti da olakša proces vođenja firmi. Što se tiče strateški važnih grana privrede u kojima važi jaka konkurencija, poput poljoprivrede, država će da

obezbedi adekvatne subvencije, ali i programe stručnuče pomoći i usmerenje za mlade preduzetnike.

Dveri: Preduzetništvo je u tradiciji našeg naroda. Biti preduzetnik u nekim ranijim vremenima bilo je veoma poželjno i vrednovano. Uprkos diskontinuitetu za vreme socijalizma, čini se da rad u privatnom sektoru opet dobija na ceni. Srpski pokret Dveri u svom programu ekonomskog patriotizma ističe ulogu domaćih privrednika i preduzetnika u kontekstu sveobuhvatnog privrednog razvoja zemlje i njihov povlašćeni položaj u odnosu na strane investitore koji su do sada dobijali apsolutni primat. Mladim preduzetnicima najpre treba ponuditi dodatna znanja, veštine i kontakte što je zadatak državnih institucija, a zatim poreskim olakšicama, izvoznim garancijama, određenim bespovratnim subvencijama i povoljnim kreditima omogućiti najbolju moguću osnovu za pokretanje i razvoj sopstvenog biznisa.

Stranka slobode i pravde: - Osnovaćemo Nacionalnu investicionu banku koja će ulagati u strateške inudstrije: IT, poljoprivredu i energetiku. - Smanjićemo dažbine na rad na 50% neto zarade i ukinuti svih 250 parafiskalnih nameta, čime ćemo poboljšati uslove za zapošljavanje i osloboditi sredstva za ulaganje. - Državnu imovinu koja nije u upotrebi prenećemo lokalnim samoupravama na raspolaganje uz obavezu da prostor nameni za javnu upotrebu – izdavanje mladim preuzdetnicima, socijalno preduzetništvo, centri kulture, prostor za mlade, itd. - Pokrenućemo program obuke/školovanja/motivacije menadžera - organizovano ćemo školovati talentovane mlade menadžere u inostranstvu i istovremeno finansijski motivisati uspešne menadžere da se vrate u Srbiju. - Vodićemo monetarnu politiku koja pogoduje domaćim izvoznicima proizvoda i usluga - Subvencionisaćemo preduzeća iz strateških grana: IT, poljoprivreda i energetika

5. Kako da mladi budu bezbedniji?

Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka: Naše mlade najviše ugrožava nezdrav vazduh koji dišemo, nezdrava atmosfera u kojoj žive.

Kada se promeni režim, izbaci korupcija iz naših institucija i posveti vreme i novac pravim vrednostima, tada će biti bezbedni. Moramo se pozabaviti onim što nas sve najviše ugrožava. Mladi će najduže živeti u našoj zemlji. Mi treba da živimo u zemlji koju će nam starije generacije sutra ostaviti i zato moramo da se angažujemo sada, jer sutra će biti kasno.

1 od 5 miliona: Uvođenjem četvrte grane vlasti koja će nadzirati sudsku, zakonodavnu i izvršnu vlast će se postepeno vratiti poverenje u institucije, a institucije će obavljati svoj posao nezavisno od političkih pritisaka, tako da će zakon biti jednak za sve, a bahati i neodgovorni neće biti zaštićeni pred zakonom. Mladi će živeti u značajno bezbednijem okruženju.

Dveri: Borba protiv organizovanog kriminala, terorizma i ekstremizma prioritet je bezbednosne politike Dveri, a u tom kontekstu i sprečavanje regrutovanja mladih ljudi u te destruktivne svrhe. Takođe, neophodno je ukazivati na opasnost bolesti zavisnosti i prevenciju istih, naročito kod mladih ljudi. Uočavamo da je potrebna i veća svest o saobraćajnoj kulturi mladih i strogo kažnjavanje kršenja zakona u toj oblasti. Ističemo da je posebnu pažnju potrebno usmeriti i na zaštitu mladih od sajber kriminala i bezbednost dece na internetu.

Stranka slobode i pravde: Sprovođenje zakona je prvi preduslov za osećaj bezbednosti. Mislim da Srbija mora da iskopira formu koja postoji u ostalim razvijenim i modernim evropskim zemljama, gde je stopa kriminala na nivou statističke greške. Dakle sprovođenje zakona + jaka i iskrena podrška države u borbi protiv kriminala. U ovaj kriminal takođe spada i tehnološki. Može se rešavati konstantnim edukacijama, kako da isti prepoznate i prijavite lako.

6. Kako da se mladi zapošljavaju uz pomoć znanja i veština, a ne uz pomoć partijskih ili porodičnih i prijateljskih veza?

Koalicija Nek maske padnu – Zelena i Nova stranka: Partijsko zapošljavanje je produžena ruka korupcije i kriminala. Mora se preseći taj začaran krug. Reformom svih važnih institucija, pogotovo pravosuđa može da se krene u borbu protiv korupcije. Samo borbom protiv korupcije i zagađenog korumpiranog sistema će mladi imati pravi izbor. Treba sprečiti korumpirane nameštene konkurse i uvesti transparentne javne konkurse, privatizovati većinu državnih firmi i podsticati zdravo takmičenje na tržištu rada.

1 od 5 miliona: Upravo kroz Partner projekat, zapošljavanjem mladih i obrazovanih ljudi u državnim preduzećima i državnoj administraciji, neće više biti mesta za one partijski zaposlene kadrove koji ne doprinose.

Dveri: Veoma složeno pitanje jer prethodno ne uzimamo u obzir mentalitet, karakterologiju i istorijsko pamćenje našeg naroda. Naš stav je da je pozitivna selekcija ključna za rešavanje navedenog problema. Svjesni smo da je partokratija razorila naše društvo i na neki način obesmisllila pojedine institucije i da je departizacija u određenom smislu neophodna. Sa druge strane, moramo voditi računa i o potrebi mladih da budu politički angažovani i da uz svoje kvalitete i znanja budu i nagrađeni, a da im stranačka pripadnost u tom smislu ne predstavlja problem. Moramo imati u vidu i da postoji ogroman broj mladih koji uprkos činjenici da su akademski građani i visoko obrazovani nemaju praktična znanja, sposobnosti i dovoljno lične inicijative za napredak u karijeri. Za to možemo kriviti i manjkavosti obrazovnog sistema, ali i nedostatak entuzijazma i volje mladih. Želimo da konkursi za zaposlenje budu transparentni i dostupni, da najbolji uvek idu napred bez obzira da li su članovi stranaka ili imaju neku drugu vrstu veze, ali i da ne sputavamo one koji jesu politički opredeljeni, a imaju dovoljno znanja i veština za obavljanje određenog posla.

Stranka slobode i pravde: Preduslov za ovu stvar je menjanje sistema. Menjanje svesti ljudi. Sankcije za stranačko zapošljavanje, Nezavisno tužilaštvo i najbitnija stvar - javni tužilac koji će biti iznad države. Tek

onda će krenuti talas vrednovanja znanja i kvalifikacija, što će dovesti do velikog napretka samog društva u svim sferama.

SUMMARY:

Na 21 izbornoj listi, ukupno je 580 mladih od 3419 kandidata što predstavlja 16,96% od ukupnog broja kandidata za narodne poslanike. Prema starosnoj strukturi, najviše kandidata za narodne poslanike pripada grupi od 40 do 49 godina starosti (24,4%), zatim od 30-39 (22,9%) i 50-59 (21,6%).

Ukupno su se izborne liste i kampanja bojkota obratili ka mladima ili o mladima u toku kampanje 137 puta (od toga najviše: Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ - 54 puta; Ivica Dačić - „Socijalistička partija Srbije (SPS) – Jedinstvena Srbija (JS) – Dragan Marković Palma“ - 25 puta; Kampanja bojkota - 23 puta i METLA 2020 - 12 puta. Sve ostale liste su imale jednocifren broj obraćanja ka mladima i o mladima.

Ukupan broj izbornih listi koje su se obraćale mladima je 10 od 21 izborne liste, uz kampanju bojkota.

Okviri (teme) koje su akteri komunicirali ka i o mladima: Demografija – odlazak mladih (6 listi); Ekonomija (5 listi); Obrazovanje (5 listi), Zdravstvo (4 liste); Zapošljavanje (3 liste); Politička participacija mladih (3 liste); Bezbednost (3 liste); Sport (2 liste); Stanovanje (2 liste); Mladi sa Kosova i Metohije (2 liste); Stanovanje mladih u ruralnim područjima (1 lista); Osamostaljivanje mladih (1 lista); Poljoprivreda (1 lista); Pokrajinska omladinska politika (1 lista); Kultura (1 lista)

Ukupan broj različitih aktera koji su se obraćali mladima ili o mladima u toku izborne kampanje je 79.

Ukupan broj politika/mera koje su politički subjekti uputili mladima tokom izborne kampanje je 15, a najviše: Aleksandar Vučić – „Za našu

decu“ - 3 mere; Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka - 3 mere; Kampanja bojkota - 3 mere.

Ukupan broj obećanja koje su politički subjekti uputili mladima je 37 obećanja, a najviše - Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ - 9 obećanja; Kampanja bojkota - 6 obećanja i Ivica Dačić - „Socijalistička partija Srbije (SPS) – Jedinствена Srbija (JS) – Dragan Marković Palma“ - 5 obećanja.

Ukupan broj izabраниh mladih narodnih poslanika je 28 (što čini 11,2% novog saziva Narodne skupštine), a mlade predstavnike u parlamentu imaće izborne liste: Aleksandar Vučić – „Za našu decu“ – 25 mladih narodnih poslanika, Ivica Dačić - „Socijalistička partija Srbije (SPS) – Jedinствена Srbija (JS) – Dragan Marković Palma“ – 2 mladih narodnih poslanika i Savez Vojvođanskih Mađara – Ištvan Pastor – 1 mladog narodnog poslanika.